

PAMINĖTAS KLAIPĖDOS
ATVADAVIMO 85-METIS

Vilnius, sausio 15 d. (ELTA). Sausio 15 d. Seimo plenariniame posėdyje paminėtas Klaipėdos sukilimo 85-metis. Seimo pirmininkas Viktoras Muntianas pažymėjo, kad ryžtingi ir drąsūs tuometinės Lietuvos Vyriausybės žingsniai yra ryškus valstybinio mąstymo pavyzdys, „kurio reikšmę reikėtų suprasti, žinoti, atsiminti ir dabarties politikams“.

„Tomis šaltomis 1923-ųjų metų sausio dienomis Lietuva žengė savo svarbiausią ir drąsiausią tarpukario politinį ir karinį žingsnį: realizavo valstybinę būtinybę išeiti prie Baltijos jūros ir naudotis gyvybiškai reikalingu Klaipėdos jūrų uostu“, - sakė V. Muntianas.

Pasak V. Muntiano, „reziomuoti sukilimo reikšmę galima būtų taip: jeigu nebūtų 1923 m. Klaipėdos krašto sukilimo, po 1945 m. Klaipėdos kraštas greičiausiai būtų prijungtas prie Kaliningrado srities. Nuo tokios slogios perspektyvos mus išgelbėjo tolia-regiškas to meto Lietuvos Vyriausybės žingsnis“. Jo teigimu, tik atkūrus nepriklausomybę, Klaipėdos kraštas galėjo sužydėti visu tautinės kultūros grožiu.

Kalbėdamas apie šiandieninę Klaipėdą, V. Muntianas pažymėjo, kad tai pirmiausia

uostas, per kurį gabenama 50 proc. visų Lietuvos krovinių, taip pat jūrinė žvejyba, galimi naftos ištekliai Baltijos jūros šelfe, galima vėjo energetika ir investicijų gausa.

„XXI amžiuje pagaliau atsirado unikali proga suformuoti modernią Lietuvos jūrinę metropoliją. Suprantama, tai ne vienerių metų, o gal ir dešimtmečių uždavinys. Tačiau juk tokio tikslo vedami kovojo Klaipėdos sukilėliai. Jie verti, kad Lietuvos - reikšmingos jūrų valstybės – vizija taptų šiandien realybe“, - pažymėjo V. Muntianas.

Sausio 15-ąją, pirmąkart oficialiai minint Klaipėdos krašto dieną ir 85-ąsias Klaipėdos krašto sujungimo prie Didžiosios Lietuvos metines, Seimo parodų galerijoje buvo pristatyta specialiai šia proga į parlamento rūmus atvežta „**Amžinoji Rambyno kalno knyga**“. Joje Seimo nariai galėjo palikti asmeninius įrašus.

1923 m. sausio 9-16 dienomis įvykęs Klaipėdos krašto sukilimas, istorikų vertinimu, buvo svarbiausias Lietuvos politinis žingsnis. Po šio sukilimo Klaipėdos kraštas prisijungė prie Lietuvos.

Atmintina sausio 15-oji - Klaipėdos krašto diena – įteisinta 2006 m. liepos 19 d.

„LIETUVA GREITAI GALĖS DŽIAUGTIS BEVIZIO
REŽIMO KELIONĖMIS Į JAV“

Vilnius, sausio 18 d. (LRT). Bevizis režimas tarp Lietuvos ir JAV yra būtina artimų dvišalių santykių dalis, teigia Seimo pirmininkas Viktoras Muntianas, susitikęs su Vilniuje viešiniu JAV Kongreso respublikonu John Shimkus. Pasak Lietuvos parlamento vadovo, bevizis režimas - svarbus liberalių prekybinių ir investicinių santykių aspektas, nes verslo santykiai negali klestėti, jeigu judėjimą riboja kliūtys. „Lietuvoje intensyviai ir konstruktyviai dirbama laikantis vizų režimo panaikinimo programos gairių, įvykdyti praktiškai visi reikalavimai“, - sakė V. Muntianas, pabrėžęs, jog Lietuva pernai gruodį sėkmingai įsiliesio į Šengeno erdvę.

Lietuvos narystę Šengeno erdvėje J. Shimkus pavadino svarbiu akcentu kalbant ir apie bevizį režimą tarp abiejų valstybių. Jis sausio 17 d. buvo susitikęs su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi, kur patiki-

no esą abi šalys deda pastangas, kad būtų panaikintas dabar egzistuojantis vizų režimas. Bevizo režimo perspektyvas Lietuvai iki šiol temdė tai, kad nemažai jos piliečių, gavę turistines vizas, nelegaliai pasilikdavo JAV dirbti. Tačiau Lietuvai tapus ES nare ir atsivėrus legalioms Vakarų Europos darbo rinkoms bei gerėjant šalies ekonominiai padėčiai Amerika tapo kur kas mažiau patraukli uždarbiams ar emigracijai.

Lietuva vienašališkai panaikino vizų režimą JAV piliečiams 1994 metais.

J. Shimkus patikino, kad Lietuva jau greitai galės džiaugtis bevizio režimo kelionėmis į JAV. Tokią jo nuomonę po susitikimo Vilniuje su prezidentu Valdu Adamkumi išplatino prezidento spaudos tarnyba.

Pats J. Shimkus per pokalbį su žurnalistais buvo atsargesnis: „abi šalys deda dide-

Lietuva sausio 15-ąją minėjo 85-ąsias Mažosios Lietuvos susijungimo metines su savo valstybe. Seime buvo išstatyta Amžinojo Rambyno kalno knyga, kurioje pasirašė Seimo nariai. **ELTA**

KAM NAUDINGA NEŽINOJIMAS?

Sveikintina, kad pagaliau ir mūsų Seimas paminėjo Klaipėdos sukilimo 85-metį (sausio 15 d.), tik, gaila, kad iš dalies tame posėdyje iš Seimo tribūnos buvo apjuodinta Nepriklausomybę išsikovojusį Lietuvą, lietuvių Tautą. Toks įspūdis bent susidarė žiniasklaidoje perskačius Seimo pirmininko Viktoro Muntiano kalbą, kurioje jis nekartą teigia, kad Lietuva tada Klaipėdą ir jo kraštą **"prisijungė"**... "Deja, juridiniu požiūriu juk buvo įvykdytas ne **"prisijungimas"**, o **"susijungimas"** (paprastai tik imperalistai - agresoriai "prisijungia svetimas žemes). Ir dar tai įvyko pirmiausia ne 1921 m. lapkričio 15 d., kaip teigė Pranešėjas, o 1920 m. kovo 20 d. iškilmingame Lietuvos Valstybės Tarybos posėdyje Kaune, dalyvaujant ir užsienio šalių diplomatams: tame posėdyje, Mažosios Lietuvos atstovai išreiškė to krašto suvereno - lietuvių valią, išsakytą jau ir 1918 m. lapkričio 30 d. Mažosios Lietuvos

les pastangas, kad nebebūtų vizų, (...) bet tam reikia laiko ir darbo“. Jį atlydėjęs į Prezidentūrą JAV ambasadorius Lietuvoje John Cloud pridūrė tikintis, kad tokia diena ateis, tačiau konkrečių datų nesakė, o J. Shimkus pabrėžė manantis, kad Lietuva jau galėjo būti įtraukta į vizų atsisakymo programą.

Lietuva, siekdama galimybės savo piliečiams be vizų vykti į JAV, jau keletą metų įgyvendina „kelio gairių“ planą, kuris numato JAV vizų atsisakymo programą ateityje taikyti naujųjų ES šalių piliečiams.

Tautinės Tarybos vadinamajame "Tilžės Akte". Jame mažalietuviai tada aiškiai išreiškė savo apsisprendimą - **"prisiglausti prie Didžiosios Lietuvos"**; ta to krašto tikrųjų gyventojų valia buvo pakartota Prūsų Lietuvos tautos tarybos 1920 m. vasario 21 d. nutarime. Minėtame 1920 m. kovo 20 d. Lietuvos Valstybės Tarybos posėdyje, **mažalietuvių atstovų prašymas ir buvo patenkinamas ir juridškai Mažoji Lietuva tapo neatskiriama Nepriklausomos Lietuvos dalis**; į Lietuvos Valstybės Tarybą pilnateisiais nariais buvo kooptuoti Prūsų Lietuvos keturi atstovai. (Tad ne, kaip teigė pranešėjas, pirmiausia ne "Steigiamasis Seimas pasisakė už Klaipėdos krašto prijungimą...", o Lietuvos Valstybės Taryba - Steigiamasis Seimas buvo išrinktas daugiau kaip po mėnesio ir pirmasis jo posėdis įvyko 1920 m. gegužės 15 d.). Tačiau Antantė svyravo, kam perduoti Klaipėdą ir jo kraštą; Prancū-

zija kūrė planus perduoti jį savo numylėtinei Lenkijai ar padaryti Klaipėdą jos kontroliuojamu "laisvu uostu". Tad tai, kad Nepriklausomos Lietuvos patriotai 1923 m. sausio 15 d. ginklų prisidėjo prie savo valstybės žemių išlaisvinimo nuo prancūzų ir galimos lenkų okupacijos, buvo tik teisingas apgynimas tiek to krašto tikrojo suvereno - lietuvių (joks okupantas neįgyja teisių į smurtu ar apgaule užimtas žemes. Net Hitleris, prieš Antrąjį pasaulinį karą, prisijungęs Klaipėdą ir jo kraštą, niekada nedrįso skelbti, kad **"prisijungė"**, kaip vokiečių žemę), Lietuvos valstybės interesų apgynimas. Bet LR Seimo Pirmininko skelbimas, kad Lietuva "prisijungė" Klaipėdą ir jo kraštą, gali pasitarnauti "nepa-neigiamu" argumentu tiems, kurie nori mūsų valstybei blogo, kurie ir toliau puoselėja planus atplėšti nuo Lietuvos jos teritorijos dalį.

Doc. Algimantas Liekis

BALTIJOS VALSTYBIŲ IR JAV CHARTIJAI
– 10 METŲ

Vilnius, sausio 16 d. (LRT). Sausio 16 d. sukanko dešimt metų, kai trijų Baltijos valstybių ir Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentai Vašingtone pasirašė JAV ir Baltijos šalių partnerystės chartiją.

Šia proga paskelbtame bendrame Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentų pareiškime pabrėžiama, kad „tokia atsakomybė skatina mus padėti Ukrainai, Gruzijai, Moldovai bei kitoms naujosioms demokratijos šalims įgyvendinti reformas ir tapti pagrindinių Vakarų demokratinės

bendrijos institucijų narėmis“. Baltijos šalių vadovai taip pat primena savo viltį, kad Jungtinės Valstijos patikimus draugus Europoje įtrauks į vizų atsisakymo programą ir „tai padės toliau plėtoti mūsų šalių modernios partnerystės dviasią bei įgyvendinti transatlantinės sąjungos viziją“.

1998 metų sausio 16 chartiją pasirašė tuomečiai Lietuvos, Latvijos, Estijos ir JAV vadovai – Algirdas Brazauskas, Guntis Ulmanis, Lenartas Meris ir Bill Clinton.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Naujaja Lietuvos ambasadore Kanados valstybei prezidentas Valdas Adamkus paskyrė karjeros diplomatę **Gintę Damušytę**. Ji yra buvusi Lietuvos ambasadore Austrijoje, atstovavusi Lietuvos Respubliką prie NATO ir pastaruoju metu buvusi specialia Lietuvos atstove Afganistane.

Kovo 11-osios Akto signatarai, 1990-aisiais parašais patvirtinę Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, tradiciškai susirenka kasmet palydėti senuosius metus. Tačiau jie pripažįsta, kad kai kurie buvę kolegos dabar vengia kitam net ranką paduoti arba susėsti prie vieno stalo. Seimo restorane buvo susirinkę penkiasdešimt signatarų susibūrę Signatarų klube.

Redaktorius Rimvydas Valatka *Lietuvos rytuose* rašo, jog baigiantis 2007 metams "gal kas graušis po dešimtmečių užtikęs žinią, kad 2007-aisiais Vilnius dėl liberalų išdavystės buvo atiduotas valdyti Konstituciją pamynusių ir leninizmo atrūgose besimurdančių, kultūros nekenčiančių veikėjų šutvei." Jis, be to, rašo: "Nebus lengva suprasti, kodėl ES valstybėje veikiančios Darbo partijos džuljetos būriais plūdo į Maskvą nusilenkti Kremliaus politinį prieglobstį nuo Lietuvos teisingumo gavusiam Romeo iš Kėdainių". Ir toliau: "O politika, ar gali mus apsaugoti nuo negandų? V. Adamkaus kadencija eina į pabaigą. Kas jį pakeis? Apskritai ar įmanoma jį pakeisti taip, kad Lietuvai vėl netektų žagsėti kaip 2003-iaisiais?"

Londono aukcione skambėjo Lietuvos vardas. "Reta ir istoriniu požiūriu svarbi sidabro taurė. Ji datuota 1560 metais ir pagaminta Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje", - taip garsiajame Londono "Christie's" aukcione buvo pristatyta paauksuota sidabrinė Jono Sapiegos taurė. Nežinomas meno kolekcininkas už ją sumokėjo 132 tūkstančius svarų sterlingų, maždaug 640 tūkst. Litų.

Baigėsi Lietuvos socialdemokratų partijos Vilniaus skyriaus pirmininko vicemero Algirdo Paleckio politinė karjera partijoje. Sausio 15 d. vakarą posėdžiavusi partijos taryba nusprendė pašalinti iš socdemų gretų prieštaringai vertinamą politiką. Už A. Paleckio pašalinimą balsavo 149, prieš buvo 15, susilaikė 27 LSDP tarybos nariai. A. Paleckis po šio sprendimo buvo išprašytas iš posėdžio kaip jau nebe tarybos narys. Sausio 14 d. socialdemokratų Etikos ir procedūrų komisija nusprendė siūlyti A. Paleckį pašalinti iš partijos. Tam antradienį pritarė ir partijos prezidiumas. A. Paleckis ne kartą viešai kritikavo LSDP vadovybės sprendimus, ypač susijusius su Ignalinos atominės elektrinės statyba. Sostinės vicemeras yra inicijavęs referendumą partijos viduje dėl jėgainę statysiančio nacionalinio investuotojo kūrimo. Prieštaringų vertinimų taip pat sulaukė politiko kalbos apie galimą dienraščio *Lietuvos rytas* nacionalizavimą bei "elitinį" ir "liaudies" meną.

JAV Kongreso narys John Shimkus giria Lietuvos pastangas skleidžiant laisvės ir demokratijos idėjas Rytų Europos regione. Lietuvių kilmės JAV politikas ketvirtadienį sakė, kad Lietuvos vaidmuo ypač svarbus tokioms šalims kaip Baltarusija, Gruzija ir Ukraina. Anot Lietuvoje viešinčio JAV Atstovų Rūmų nario, Lietuva šiame regione gali padaryti netgi daugiau nei Jungtinės Valstijos. *Eltai* pasiteiravus, kaip, jo manymu, Lietuvos valdžia galėtų labiau padėti autoritarinio režimo sąlygomis gyvenantiems baltarusiams, J. Shimkus pažymėjo, kad uždaroje visuomenėje paprasti žmonės nežino laisvės ir laisvos rinkos naudos. Jis vadovauja JAV Kongrese veikiančiam Baltų sambūriui.

Vilniuje vasario 7-8 dienomis laukiama gynybos ministrų iš visų NATO šalių, planuojama, kad susitikime dalyvaus daugiau nei penkiasdešimt delegacijų. Lietuvos sostinėje rengiamas NATO gynybos ministrų susitikimas bus pats didžiausias kada nors Lietuvoje organizuotas NATO renginys. Be delegacijų iš NATO narių, jame dalyvaus sąjungos partnerės, dalyvaujančios tarptautinių pajėgų operacijose Kosove ir Afganistane, taip pat Ukrainos, Rusijos ir Afganistano atstovai, aukšti Jungtinių Tautų, Europos Komisijos, Pasaulio banko, kitų įtakingų tarptautinių institucijų ir organizacijų pareigūnai. Vilniuje yra vykę du aukšto lygio NATO ministrų susitikimai - neformalus užsienio reikalų ministrų susitikimas 2005 m. pavasarį, tų pačių metų rudenį - gynybos ministrų lygmens neformalios NATO ir Ukrainos konsultacijos.

LGITIC

PREZIDENTAS RAGINA IZRAELĮ PALIKTI ARABŲ ŽEMES

JAV prezidentas George W. Bush pareiškė, jog Izraelis turi baigti arabų žemių, užgrobtų 1967 metais, okupaciją, praneša *BBC*.

JAV vadovas taip pat paragino spręsti palestiniečių pabėgėlių klausimą išmokant kompensacijas, kad būtų galima sukurti gyvybingą Palestinos valstybę.

Skelbiama, kad tai – pirmasis kartas, kai G. W. Bushas viešai ragino JAV sąjungininką Izraelį grąžinti okupuotas žemes. Taip JAV prezidentas sakė Jeruzalėje.

Jis taip pat arabų šalis paragino užmegzti santykius su Izraeliu. Anot jo, šis žingsnis yra „ilgai lauktas“.

G. W. Bush jau kelias dienas dalyvauja derybose su Izraelio ir Palestinos vadovais. Jis yra įsitikinęs, kad taikos sutartis tarp Izraelio ir palestiniečių yra įmanoma iki šių metų pabaigos.

KOSOVE PERRINKTAS PREZIDENTAS

Kosovo parlamentas sausio 9 d. prezidentu perrinko Fatmir Sejdiu, ir dabar laukiama, jog šių metų pradžioje bus paskelbta šios provincijos, kurioje daugumą gyventojų sudaro albanai, nepriklausomybės nuo Serbijos paskelbimo.

120 vietų Asamblėjoje 68 deputatai balsavo už tai, kad 55-erių metų F.Sejdiu penkerius metus būtų Kosovo prezidentu - taip buvo numatyta valdančiosios koalicijos sutartyje, dėl kurios bus balsuojama per tą pačią parlamento sesiją. Dar Asamblėja turėtų patvirtinti buvusį partizanų vadą Hashim Thaci ministru pirmininku. Jis vadovaus „didžiosios koalicijos“, kurią sudarė H.Thaci Demokratų partija ir F.Sejdiu Kosovo demokratų lyga, vyriausybei.

Lietuvos prez. Valdas Adamkus turėjo skubiai vykti į Briuselį, greitai vilktis smokingą ir lėkti į Egmonto rūmus, kuriuose, stebint keliems šimtams Europos Sąjungos aukštų pareigūnų, buvo paskelbtas 2007 metų Europai daugiausiai nuveikusių valstybės vadovu. Jis šiame simboliniame poste pakeitė Vokietijos kanclerę Angelą Merkel. Šalia V. Adamkaus buvo įrašytos tos pačios A. Merkel, Prancūzijos prezidento Nicolas Sarkozy ir Estijos vadovo Toom Hendrik Ilves pavardės. Briuselyje kilo tostai už Valdą Adamkų. Vokietijos kanclerė A. Merkel sveikina Lietuvos prez. Valdą Adamkų.

Reuters

JAV prez. George Bush nuvyko į Vidurinius Rytus, norėdamas sutaisyti Izraelį ir Palestiniečius. Ta proga prezidentas aplankė istorines krikščionių vietas. Nuotraukoje jis Betliejuje Kristaus Gimimo bažnyčioje sveikinas su garikų ortodoksų dvasiškiais. Taip pat Jeruzalėje padėjo vainiką prie paminklo žuvusiems žydams koncentracijos stovyklose.

AP

PAKISTANO PREZIDENTO PERSPĖJIMAS – JAV

Pakistano prezidentas Pervez Musharraf interviu, kuris skelbiamas sausio 11 d., perspėjo JAV vadovaujamą koaliciją Afganistane, kad bet koks nesankcionuotas įsiveržimas į Pakistaną bus laikomas invazija.

P.Musharraf Singapūre leidžiamam laikraščiui *The Straits Times* sakė, kad JAV ar koalicijos pajėgos nebūtų pagaidaujamos be pakvietimo dėl kokios nors konkrečios priežasties, pavyzdžiui, ieškoti „al Qaeda“ vado Osamos bin Laden. „Niekas čia neateis, kol nepaprašysime ateiti. O mes jų neprašėme“, - sakė jis interviu, kurį davė Ravalpindyje Pakistane.

Paklaustas, ar vienašališka intervencija būtų laikoma invazija, P.Musharraf atsakė: „Žinoma. Jei jie ateitų be mūsų leidimo, tai prieštarautų Pakistano suverenitetui“. „Tačiau kai kalbama apie Osama bin Laden, bet kokie veiksmai

2006-ųjų vasarį F.Sejdiu prezidento postą užėmė mirus tuometiniam prezidentui Ibrahim Rugov, kuris prezidentavo nuo 1999-ųjų metų, kai NATO išvarė iš provincijos Serbijos kariuomenę.

prieš jį bus laisvi, jei žinosime, kur jis yra, jei turėsime geros žvalgybinės informacijos, - pridūrė Pakistano prezidentas. - Metodika bus aptarta kartu, tą taikinį atakuosime kartu“.

Pakistano kariškiai šį mėnesį atmetė *The New York Times* pranešimą, kad Vašingtonas svarsto galimybes suteikti Pentagonui ir CŽV naujus įgaliojimus vykdyti slapta operacijas genčių rajonuose, kur „al Qaeda“ demonstruoja naują jėgą.

AFP

JAV centrinės žvalgybos valdybos vertinimu, atsakomybė už mirtiną pasikėsimą į Pakistano opozicijos vadovę Benazir Bhutto tenka vienos genties vado sąjungininkams, kuriuos remia teroristinė organizacija „al Qaeda“.

Pasaulio gyventojai pesimistiškai vertina ateitį, parodė apklausa. Beveik pusė apklaustųjų nurodė būgštaujantys dėl nepakankamo saugumo ateityje. Gyventojai vis mažiau pasitiki politikos ir verslo elitu.

Belaukiant prezidento inauguracijos Gruzijos opozicija su valdančiaisiais derasi dėl reformų ir postų perstumdymo. Rinkimų rezultatų nepripažįstanti opozicija reikalauja saugumo struktūrų atskyrimo nuo politinės valdžios, didesnio dalyvavimo teisingumo sistemos ir rinkimų komisijos kontrolėje. Tuo metu Michailas Saakašvilis ruošėsi sekmdienį vykusiai inauguracijai, kurioje dalyvavo ir Lietuvos vadovas.

Ukraina teigia esanti pasiruošusi žengti kitą žingsnį narystės NATO link, pranešė prezidento biuras. Santykiai tarp Ukrainos ir NATO buvo įstrigę jau daugiau nei metus.

Likus kelioms dienoms iki parlamento rinkimų pasiligojęs Kubos vadovas Fidel Castro pripažino dėl prastos sveikatos negalįs dalyvauti viešojo rinkimų kampanijoje.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, *Pirmininkas / President*

Vytautas Radžius, *Redaktorius / Editor*
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

"DIRVOJE" - NAUJI REIŠKINIAI

"Dirvos" laikraštis 2001 m. vasario mėnesį buvo pradėtas redaguoti "Lietuvių balso" redakcijos įstaigoje, Čikagoje. Kai to laikraščio vadovybė nutarė, kad nuo 2006 metų gruodžio 31 dienos laikraštis nebeleidžiamas, tai sutiko, kad "Dirva" būtų ir toliau redaguojama buvusio "Lietuvių balso" patalpose, kol bus parduotas namas. 2007 m. gruodžio pradžioje vieno sekmadienio naktį įvyko įsilaužimas į buvusio "Lietuvių balso" įstaigą ir pavogti visa kompiuterinė leidybinė sistema, kopijavimo aparatas bei spausdinimo mašinėlės ir padaryta daug žalos įstaigos kambariuose. Todėl "Dirvos" redakcija nebeturėjo sąlygų toliau dirbti. Teko ieškoti naujų patalpų.

Šiuo metu "Dirvos" redakcija jau įsirengė JAV LB Socialinių reikalų tarybos vadovaujamuose namuose, kuriuose veikia Lietuvių Socialinė taryba Amerikoje, Vaikų "Vilties" komitetas, Našlaičių globos komitetas, Lietuvos laisvės gynėjų - partizanų fondas, Paguodos telefonas, "Margučio II" radijas, Socialinių paslaugų raštinėje notarizuojami vertimai, patamaujama emigracijos reikaluose, veikia speciali policijos apsaugos tarnyba. Pastatas turi specialią apsaugos sistemą. Veikia atnaujintose patalpose "Seklyčios" restoranas ir salė susirinkimams. Ačiū JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkui Juozui Polikaičiui už sutikimą, kad "Dirvos" redakcija gali naudotis tomis patalpomis.

Minėtos nelaimės metu, kad "Dirva" - šis tautinės ir krikščioniškosios minties laikraštis būtų be pertraukos leidžiamas, į pagalbą su savo žymia finansine auka atėjo neolitanas, žymusis mūsų tautinės veiklos žadintojas ir lietuvių kalbos bei mūsų tautos pradininkų ieškotojas, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto absolventas, chemijos inžinierius **Domas Adomaitis**. Iš tos sumos, jam sutikus, buvo įsigyta laikraščio leidimui reikalinga kompiuterinė leidybinė sistema ir kita raštinės įranga. Bet pagal susitarimą, iš jo paskirtos aukos galima mokėti tik už patalpų nuomą "Dirvos" redakcijai. Esame visada dėkingi aukotojams, bet šį kartą ypač Domui Adomaičiui.

Domas Adomaitis visą gyvenimą rūpinosi mūsų tautos istorija ir lietuvių kalbos išlikimu. Jis ragina Lietuvos istorikus aiškinti mūsų tautos istoriją - "tūkstantmetinius jos gyvenimo įvykius" (*"Laisvųjų ištermės vaisius"*, psl. 241 jo išleistoje knygoje.). Tačiau daugiausia jis rašė apie lietuvių kalbą. "Ne be pagrindo Vokietijoje kalbininkas sudarė Europos kalbų schemą, kurioje lietuvių kalba parodyta schemos centre, o visos kitos - kaip šalutinės. Tam pritarė ir žymusis vokiečių klasikas J. W. Goethe. Paklaustas kaip kalbėjo vokiečių protėviai, atsakęs: "Jei norite išgirsti, kaip jie kalbėjo, važiuokite į Lietuvą ir pasiklausykite, kaip ten žmonės kalba". (248 psl.).

J. W. Goethe buvo susidūręs su lietuviškumo pasireiškimais, kai 1777 m. vadovaudamas Weimaro teatrui, parašė ir statė operetę "Die Fischerin", kurioje panaudojo ir Ruigio išverstą į vokiečių kalbą lietuvišką dainą "Aš atsisakiau savo močiutei". Dabar ta dainelė saugoma Weimaro archyvuose. J. W. Goethe palankiai sutiko ir 1825 m. Karaliaučiuje išleistą Liudviko Rėzos rinkinį ir gerai jį recenzavo.

Gaila, kad šiuo metu spaudą užvaldė anglų kalbos žodžiai ir dažnai reikia žodyno, kad lietuvių laikraštyje galėtume suprasti ką tai reiškia. Lietuvos kalbininkai turėtų būti mūsų kalbos sargai.

S. Tūbėnas

ŠVIETIMO SISTEMA ARTĖJA PRIE KATASTROFOS

Per Lietuvos regionus nuvilniję mokytojų streikai atkreipė dėmesį į įsisenėjusias bendrojo lavinimo problemas - ne tik varguoliškus mokytojų atlyginimus, tačiau ir nuvertintą mokytojo profesijos prestižą, nepasiteisinusias, bet brangiai kainavusias ir sumaištį mokyklose sukėlusias reformas, o galų gale - vis prastėjančią Lietuvos moksleivių žinių lygį, rašoma "Verslo žiniose".

Vienos sėkmingiausių šalies mokyklų - Vilniaus licėjaus direktorius Saulius Jurkevičius, kurio kalbą apie nepasiteisinusią Lietuvos švietimo reformą ir gresiančią sistemos žlugimą pernai gruodį Kaune vykusio nacionalinio pedagogų forumo dalyviai pasitiko ovacijomis, o valdininkai - spengiančia tyla, konstatuoja, kad švietimo sistema artėja prie katastrofos, tačiau valdžiai ir politikams tai mažai rūpi.

Pasak jo, nenumaldomai mažėja mokytojų, ir toliau jų mažės. Jau šiandien dėl to daugelyje mokyklų nebevyksta visavertės pamokos, ugdymo procesas imituojamas. Nebekalbame apie mokymo kokybę, tik apie fizinį žmogaus buvimą pamokoje. Jeigu dalyko specialistas veda pamokas, tai jau didelis pasiekimas.

Po 2-3 metų, kai į pensiją išeis dalis vyresnės kartos pedagogų, mokytojų trūkumas pasieks katastrofišką mastą. Dėl neatsakingos politikos per 18 nepriklausomybės metų

Lietuva prarado vieną pedagogų kartą, kuri turėjo ateiti į mokyklas: vyresni pedagogai jas paliko, o jauni taip ir nepasirodė.

Mokytojo profesija per tuos metus tapo visiškai nepatraukli: tiek dėl mažų atlyginių, tiek dėl nesibaigiančių chaotiškų reformų, pedagogo asmenybės žeminimo. Dauguma pedagoginio universiteto studentų net nesiruošia dirbti mokytojais. Be to, studijas Pedagoginiame universitete renkasi ne geriausi abiturientai, o tie, kurie nesugebėjo patekti į kitas aukštąsias mokyklas.

S. Jurkevičiaus teigimu, nelikus kvalifikuotų pedagogų, pakrikus drausmei mokykloje, neapgalvotai reformuojant visą ugdymo turinį, turime logišką rezultatą - prastėjančią moksleivių žinių ir bendrų gebėjimų lygį. **Pernai per mokyklinius brandos egzaminus suklupo trečdalis abiturientų** - jie nesugebėjo atlikti minimalaus užduočių kiekio, kad išlaikytų egzaminą. Nieko gero neparodė ir tyrimas dėl ketvirtokų gebėjimo skaityti bei tarptautinis penkiolikmečių pasiekimų tyrimas.

Panašu, jog politikai, valdininkai, švietimu besirūpinančios institucijos taip ir nesuprato, kad švietimas yra Lietuvos ateitis, ir tai tikrai nėra vien skambūs žodžiai. Jei neturėsime kvalifikuotų mokytojų, parengsime beviltiškai prastą naująją kartą, kuriai beliks važiuoti į užsienį dirbti

IŠ IZRAELIO VYRIAUSYBĖS PASITRAUKĖ DEŠINIŲJŲ PARTIJA

Dešiniųjų pažiūrų partija sausio 16 d. pasitraukė iš Izraelio ministro pirmininko Ehud Olmert vyriausybės, smerkdama taikos derybas su palestiniečiais ir taip padarydama premjerą dar labiau politiskai pažeidžiamą.

E. Olmert, kuris gali susidurti su naujais raginimais atsisistatydinti, kai bus pateikta galutinė ataskaita dėl karo Libane 2006 metais, vis dar turi daugumą 120 vietų parlamente.

Po partijos „Yisrael Beiteinu“ pasitraukimo iš valdančiosios koalicijos E. Olmert vyriausybė prarado 11 vietų parlamente ir turi 67 vietas.

Tačiau šalies ministras pirmininkas pareiškė, kad koalicijos partnerės netektis nesukliudys jam tęsti taikos derybų su Palestinos prezidentu Mahmoud Abbas.

E. Olmerto kanceliarijos paskelbtame pareiškime teigiama, kad premjeras mano, jog „derybos yra vieninteli reali galimybė užtikrinti taiką ir saugumą Izraelio piliečiams“.

LRT

BRITŲ UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAS PERSPĖJA RUSIJĄ

Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministras David Miliband perspėjo Rusiją, kad Britų tarybos pareigūnų „gąsdinimas yra visiškai nepriimtinas“, pranešė *BBC*.

Britų taryba yra „smarkiai susirūpinusi“ dėl savo personalo saugumo po to, kai atstovybių darbuotojus apklausė Rusijos saugumo tarnybos, o direktorių sulaukė milicija.

D. Miliband teigė, kad Rusijos ambasadorius Londone šiuo klausimu turės susitikti su šalies pareigūnais. „Bet kokie įbauginimai ar apklausos yra visiškai nepriimtinos“, - tvirtino jis.

Britų taryba teigia esanti la-

Vieną didžiausių grėsmių JAV saugumui šiuo metu gali kelti Europos šalys, BBC pareiškė JAV krašto saugumo departamento vadovas Michael Chertoff. Jo teigimu, kovotojų išpuoliai Europoje pastaraisiais metais leido Jungtinėms Valstijoms daryti prielaidą, jog „egzistuoja reali rizika, kad Europa taps teroristų platforma“.

LRT

prasčiausių darbų. Konkurencingą, žiniomis ir inovacijomis paremtą ekonomiką, apie kurią klieidi valdininkai, galime užmiršti.

Ypač blogai tai, kad švietimui akivaizdžiai ritantis katastrofos link, valdininkai stengiasi to neparodyti, užglaistyti problemas, užsidengia akis. Ir tai nuo Seimo iki Švietimo ir mokslo ministerijos.

Mokytojai yra neviltyje, jie streikuoja, bruzda, norėdami ką nors pakeisti. Tačiau Lietuva yra normali valstybė, todėl ne mokytojai, o ministrai ir valdininkai turi stengtis spręsti problemas. Antraip kam jie išvis reikalingi?

Atrodytų, valstybė turėtų būti suinteresuota, kad jos piliečiai gautų normalų išsilavinimą. Nesinorėtų tikėti, jog sąmoningai stengiamasi, kad jie būtų neišprusę ir lengvai valdomi, tačiau susidaro įspūdis, jog daroma būtent taip.

Seimas ir kitos institucijos turi skubos tvarka imtis švietimo. Jau nekalbant apie ministeriją, kuri seniai turėjo įvardinti problemas ir ieškoti išei-

ties. Jeigu būtų įvertintas problemos mastas, manyčiau, kad prezidentas turėtų šaukti Valsybės gynimo tarybą ir skubiai aiškintis, ką daryti, kad po poros metų nepatektume į nepagydomą krizę. Deja, valdžiai svarbiau koalicijos ir tarpusavio aiškinimaisi, "Verslo žinioms" sakė Saulius Jurkevičius.

LGITIC

bai sunerimusi dėl savo darbuotojų saugumo po to, kai jie buvo apklausti saugumo tarnybos tarnautojų, o kai kuriuos namuose sausio 15 d. vakarą aplankė Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai.

Sankt Peterburgo atstovybės direktorius Stephen Kinock buvo sekamas, sulaikytas, o po to paleistas sausio 15 d.

Pranešama, kad Britų tarybos atstovybė Sankt Peterburge buvo uždaryta, kadangi visus darbuotojus iškvietė Rusijos pareigūnai.

Praėjusį mėnesį buvo nurodyta uždaryti Britų tarybos padalinius Sankt Peterburge ir Jekaterinburge atstovui ginčui dėl buvusio Rusijos agento Aleksandr Litvinenko nunuodijimo Londone.

Rusijos draudimas uždaryti Britų tarybos padalinius nėra taikomas biurui Maskvoje.

Britų taryba, kurios veiklos tikslas - stiprinti šalių santykius kultūros ir švietimo srityje, buvo apkaltinta Rusijos teisės normų dėl mokesčių mokėjimo pažeidimu.

LRT

RUSIJOS POLITIKAI GERBIA TIK JĖGĄ

1991-ųjų sausį didžiausią pavojų Lietuvai kėlė ne Sovietų Sąjungos kariškių grėsmė, o saviškiai. Tad Sausio 13-osios įvykiai yra daug gilesni, negu pateikiama, sako Gediminas Vagnorius pasikalbėjime su Virginijumi Savukymu.

Pavojus slypėjo viduje, nežinant, ar reakcinės Lietuvos jėgos, kurių pookupaciniame laikotarpyje visuomet išlieka, išdrįs veikti prieš savo valstybę ir versti teisėtą Lietuvos valdžią. Taip Lietuvos radijo laidoje „Forumas“ teigė buvęs šalies premjeras Gediminas Vagnorius.

Pokalbį pradėsime nuo to momento, kai pirmą kartą tapote premjeru.

Tuo metu jau buvau Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo narys, kartu su kolegomis rengėme visus pagrindinius įstatymus: įmonių, finansų, mokesčių ir t. t.

Nebuvau koks nors ypač didelis politikas – paprasčiausiai, darbinis arkliukas. Mane paskyrė ministru pirmininku sausio 13-osios naktį, tuo metu, kai pro dabartinį Seimą dardėjo rusų tankai.

Kaip manote – kodėl jus?

Tikriausiai todėl, kad gal ir ne visi būtų sutikę tapti ministru pirmininku.

Galbūt todėl, kad esu šiek tiek ryžtingesnis, drąsesnis, galbūt, kai kurie galvojo, kad nepasikartos Alberto Šimėno istorija. O tai visiškai žmogiški dalykai – žinoma ir kas jam grasino, ir kaip grasino. Žmogus, matyt, nerimavo dėl savo šeimos ir pasitraukė norėdamas ją išgelbėti.

Gal jūs galite pasakyti, kas tai darė?

Grasino ir tuometinės vyriausybės keli nariai.

Lietuvos vyriausybės?

Taip, Lietuvos vyriausybės nariai.

Ar jūs galite įvardinti?

Aš galėčiau daug ką įvardinti, bet nežinau, ar tai būtų korektiška, nes nesu prokuroras ar teisėsaugos pareigūnas.

Galiu tik pasakyti, kad Sausio 13-osios įvykiai yra daug platesni ir gilesni, negu jie pateikiami. Iš tikrųjų perversmas buvo organizuotas dar 1990-ųjų metų gruodžio mėnesį.

Šis pučas apėmė dvi dalis: pirma, buvo sukurtas projektas, kaip perversmą organizuoti iš vidaus pakeičiant tuometinę Lietuvos valdžią, netgi numatyti būsimieji vyriausybės vadovai, Aukščiausios Tarybos pirmininkas, taip pat vienas iš prezidiumo narių, artimas tuometiniam pirmininkui Vytautui Landsbergiui.

Planas buvo surežisuotas iš anksto.

Kas sukūrė šį planą? KGB?

Šis planas buvo sukurtas

Maskvoje, apie jį mes sužinojome gruodžio 22 dieną, kai tuometinis Amerikos konsulas Leningrade, – manau, ne savo iniciatyva, o su Amerikos valdžios nurodymu, – apsilankė Lietuvoje ir mane bei dar kelis prezidiumo narius privačiai informavo apie tą planą ir tai, kas mūsų laukia sausio pradžioje.

Būtinai paprašė susilaikyti nuo bet kokių nepopuliarių sprendimų, kainų didinimo. Taip pat paminėjo kai kuriuos veikėjus, kurie šiame plane dalyvauja.

Tačiau tai buvo privati informacija, kurios nebuvo galima garsiai paskelbti. Ir viskas vyko labai tiksliai pagal šitą planą.

Dar daugiau detalių sužinojome jau 1991 metų vasario mėnesį, kai turėjome savo informatorių tuometinės komunistų partijos – Švedo, Burokevičiaus – partijos susirinkimuose.

Kai buvo atvykęs toks Šeninas – veikėjas iš Rusijos, jie aptarinėjo, kodėl tas planas sužlugo, kas kaltas ir kuriuos savo veikėjus reikia nubausti už netinkamą jo vykdymą.

Deja, tame plane buvo ir daug garsių lietuviškų pavardžių, buvusių ir tuo metu dar veikusių politikų.

Dabar tie politikai yra viename?

Kai kurie reiškiasi, vienas nesireiškia, bet tai jau praities dalykas.

Jūs nenorite jų įvardinti?

Manau, kad juos įvardindamas aš pasielgčiau nekorektiškai, nes nesu prokuroras, o antaras dalykas – nemanyčiau, kad reikėtų taip kompromituoti valstybę.

Kai kurie asmenys yra įvardinti teismo sprendimais, kai kurie – įvairiuose žmonių prisiminimuose, tarp jų – ir valstybinės komisijos, kuri tyrė Sausio 13-osios įvykius, taip pat A. Šimėno dingimo aplinkybes.

O scenarijus buvo labai paprastas – sumanytas specialus kainų pakėlimas, kad būtų sukeltas žmonių nepasitenkinimas, parengti darbininkų būriai, o iš tikro – didžioji dalis buvo parengtų kariškių, kurie turėjo ateiti ir šturmuoti Seimo rūmus.

Taip pat buvo sumanytas tuometinės premjerės vizitas į Maskvą, ten ponas M. Gorbačiovas turėjo padaryti pareiškimą, kad ji yra vienintelis sukalbamas Lietuvoje žmogus.

Pagaliau buvo numatytas ir Seimo pirmininko pakeitimas.

Yra žinomi ir asmenys, kurie turėjo atlikti tą vaidmenį – sukalbami asmenys, su jais ga-

JAV viceprezidentas Dann Quayle (centre) ir Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius 1992 m. vasario 7 d. atidarydami JAV ambasadą. www.lrs.lt

lėjo bendrauti tuometinė sovietinė Maskva.

Pagaliau aš prisimenu, kaip mane bandė įtraukti į panašų perversmą agituodami prisidėti prie Vytauto Landsbergio nušalinimo.

Taip pat ir Rusijos generolai bandė daryti spaudimą, kad aš pasiduočiau ir prisidėčiau.

Kada tai vyko – kai jūs tapote premjeru ar prieš tai?

Po tai, kai jau tapau. Buvo keletą kartų perspėta, kad bus susidorota su šeima, kad lauks panašus likimas, kaip A. Šimėno, o per rugpjūčio pučą jau tiesiogiai buvau paragintas prisidėti prie V. Landsbergio nušalinimo, už tai mainais man ir mano šeimai pažadėta gyvybė ir gerovė.

Sausio įvykiai, rugpjūčio pučas – tai ne tik Sovietų Sąjungos kariškių grėsmė.

Iš tikro didžiausiais pavojus slypėjo viduje – ar reakcinės Lietuvos jėgos, kurių pookupaciniame laikotarpyje visuomet išlieka, drįs veikti prieš savo valstybę ir versti teisėtą Lietuvos valdžią, ar neišdrįs? Džiaugiuosi, jog tokių veikėjų buvo iš tikrųjų mažuma. Tikriausiai Maskva planavo, kad šitame plane dalyvaus šimtai įtakingų politikų, veikėjų, žinomų žmonių, o iš tiesų jame buvo tik ant pirštų suskaičiuojamų žmonių būrelis.

Paskui vyko rugpjūčio pučas? Kas tada dėjosi?

Pučistų pagrindinis tikslas buvo atkurti ir sustiprinti Sovietų Sąjungą. Tik sausio įvykių metu buvo pradėta nuo Lietuvos, kad būtų sustabdytos visos permainos tuometinės Sovietų Sąjungos regionuose.

Per rugpjūčio pučą – atvirkščias vaizdas – buvo bandoma išspręsti problemas Maskvoje ir po to, arba lygiagrečiai, susitvarkyti pakraščiuose. Man pučas buvo iš tikrųjų bene sudėtingesnis, nes suvokiau, kad mažai ką galime pakeisti.

Jei sausio įvykių metu vis-

kas priklausė nuo mūsų ir kaip sugebėsime pasipriešinti, atsilaikyti prieš represines struktūras – demonstratyviai taikiai pasipriešinimu – priklausys mūsų ir visų kaimyninių respublikų likimas.

Per pučą matėme, jog nuo mūsų jau mažiau priklauso, tačiau tai nereiškia, kad nuo mūsų nepriklausė.

Mūsų pagrindinis uždavinys buvo neutralizuoti Lietuvoje dislokuotus kariškius.

Specialiai įvedėme priemonas vaikams, kurias gaudavo ir kariškių šeimos – dėl to, kad vaikučiai, gimę Lietuvoje, buvo Lietuvos piliečiai. Šitos priemonos vaikams buvo didesnės, negu sovietų kariškių algos. Todėl sovietinių karininkų namuose šeimininkė būdavo žmona, kuri gaudavo pašalpą už vaikus. Tai buvo vienas iš būdų stabdyti kariškius.

Artėjantį rugpjūčio pučą pajutau, kai prasidėjo muitininkų žudynės pasienyje. Nuvykau į Maskvą likus iki jo nedaug laiko.

Ką ten pamatėte?

Griebiausi šiaudo, bandžiau kaip nors stabdyti pučą, nes tuo metu galvojau, kad jis vėl bus pradėtas nuo Baltijos kraštų, nuo Lietuvos. Bandžiau įtikinti susilaikyti nuo šių pražūtingų veiksmų.

Su kuo kalbėjote?

Kalbėjau su visais pagrindiniais rugpjūčio pučo organizatoriais: Pugo, kitais generolais. Bandžiau pasakyti, kad jie vis tiek nepakeis pasaulio, vis tiek jie taps atpirkimo ožiais, net jei organizatoriai ir kiti asmenys. Bet kalbėjimas buvo kurčio ir neregio.

Aš pamačiau, kad jie į mane žiūri kaip į asmenį, kuris pamerktas likviduoti. Tiesiog turėjo su manimi kalbėtis, bet akyse mačiau, kad jie mane mato jau kitame gyvenime.

Tas jausmas buvo tikrai nemalonus. Grįžęs parašiau laišką JAV prezidentui ir perspėjau,

kad, mano manymu, netrukus bus pučas, ir jei JAV bei kitos Vakarų pasaulio šalys artimiausiomis dienomis nesiims jokių veiksmų, gali įvykti tragedija. Ir iš tikro ta tragedija įvyko, laimei, pasekmės buvo geresnės, negu galėjo atsitikti. Bet ne visi Vakarų politikai, mano manymu, padarė pakankamai, kad sustabdytų bręstantį rugpjūčio pučą.

Jūs turite omenyje didžiųjų šalių vadovus?

Taip, didžiųjų šalių vadovus, kurie tikėjosi, jog galbūt M. Gorbačiovas išgelbės padėtį. Matyt, mažiau patyrusiems žmonėms galėjo susidaryti įspūdis, jog Gorbačiovas buvo nušalintas, izoliuotas, bet nereikėjo būti dideliui politikui ar diplomatui, kad pamatytum, jog tuo metu buvo surežisuotas scenarijus, kuriame dalyvavo Gorbačiovas.

Bet jei taip – po to jis išdavė savo sąjungininkus...

Manau, kad susitarimas buvo toks – jei mes laimime, aš grįžtu, jei nelaimime – aš nieko nežinau. Politikai dažnai naudoja tokį metodą.

Tačiau norėčiau sugrįžti prie Lietuvos ir paminėti idomią aplinkybę apie rugpjūčio pučą. Lietuvoje nuo sausio įvykių iki rugpjūčio pučo faktiškai Sovietų Sąjungai atstovavo Stanislas Caplinas – sovietų KGB skyriaus Vilniuje vadovo pavaduotojas.

Nors KGB vadovas būdavo ir kitas, bet jokių abejonių nebuvo, kad tikrasis šeimininkas buvo jo pavaduotojas, kuris kontroliavo ir senas komunistines struktūras. Su juo man yra tekę susidurti – tai ledinio žmogždžio veido žmogus.

Bet su dideliu malonumu prisimenu, kaip man pavyko, kai panaudojau tuos pačius sovietų šantažo metodus jam išgąsdinti ir išgrūsti iš Lietuvos.

Kaip?

Jis pabėgo iš Lietuvos.

Po pučo?

(Nukelta į 5 psl.)

(Atkelta iš 4 psl.)

RUSIJOS POLITIKAI...

Tai buvo pirmą pučo dieną. Aš paprasčiausiai šiek tiek pableafavau, – pasakiau, kad prieš jį rengiamas išpuolis, tai daro mūsų jauni karšti žmonės, kurių, deja, šiomis dienomis aš suvaldyti negaliu.

Ir aš jam pasakiau, kad atsakau 12 valandų – per tą laiką nei jam, nei jo šeimai niekas nenutiks – o po 12 valandų aš atleidžiu save nuo bet kokios atsakomybės. Tad paprašiau jo pagalvoti, ir jis tą pačią dieną išvyko iš Lietuvos.

Per 12 valandų?

Manau, kad greičiau. Įdomiausia, kad po kiek laiko jis buvo rastas nužudytas Leningrade, krantinėje. Buvo tokių kaltinimų, kad, neva mano aplinkos žmonės tai padarė, bet, aišku, tai neatrodo rimta. Greičiausiai, su juo susidorojo saviškai už tai, kad jis pabėgo, išsigando, kad nevykdė jų rašytinių ar nerašytinių įsakymų.

Tuo pavyzdžiu noriu pasakyti, kad ir mes kartais galime padaryti stiprius žingsnius. Aš ypač gerai supratau, kad tuometinė Sovietų Sąjunga vertino ir gerbė jėgą – nepripažino jokių maldavimų, jokių prašinėjimų. Jėgą, stiprią jėgą, stiprų pasipriešinimą jie gerbė, ir tik tuomet, kai matydavo, kad negali nieko pakeisti, pasiduodavo.

Pučas, ačiū Dievui, Maskvoje pasibaigė blogai pučistams, ir Lietuvą pripažino tarptautinė bendruomenė. Kas vyko po to? Ar pripažinimas buvo sklandus?

Po rugpjūčio pučo prasidėjo tarptautinis pripažinimas, tačiau jis nebuvo toks sklandus, kaip kas galvoja. Kai kurios valstybės, net didžiosios, ilgai svarstė.

Ir mažai kas žino, kad 1991 metų rugsėjo mėnesį tuometinė pusiau sovietinė, pusiau rusiška valdžia Maskvoje paskelbė antrąją blokadą Lietuvai, kuri tęsėsi iki pat žiemos.

Tai buvo bene didesnė blokada, negu 1990 metais. Ji turėjo labai paprastą tikslą – įrodyti, kad Lietuva dar negali savarankiškai gyventi, nekontroliuoja iki galo savo teritorijos ir be kaimynų pagalbos negali išgyventi: dėl energetinių problemų, medžiagų tiekimo, prisirišimo prie buvusių sovietinių gamyklų ir panašiai.

Tai rugpjūčio mėnesį, jau pasibaigus pučui, kova dėl nepriklausomybės dar nebuvo baigta?

Tuomet patekome į labai keblią situaciją. Galėjome paskelbti pasauliui, kad bloga Maskvos valdžia mus smaugia, kad blokuoja visus tiekimus, netgi banko atsiskaitymus. Bet tuomet būtų kilusi pasaulio reakcija – kaip pripažinti tokią valstybę, kuri negali atsispirti

vienos kaimyninės valstybės spaudimui?

Tuo metu Lietuva su buvusia Sovietų sąjunga ūkiniais ryšiais buvo susijusi 70 ar daugiau procentų. Atsilaikyti prieš tą blokadą buvo labai sudėtinga, ypač po to, kai sovietinis bankas priėmė sprendimą uždrausti tarpbankinius atsiskaitymus. Lietuvai buvo uždrausta pervesti pinigus atsiskaityti į kitus bankus buvusioje sovietų teritorijoje.

Galite įsivaizduoti – jei įvežamos kažkokios prekės iš Rusijos arba parduodamos Rusijai, tai normalūs atsiskaitymai vyksta per bankus, o buvo priimtos priemonės sustabdyti ir užblokuoti tokias operacijas.

Kaip pavyko šitą blokadą nutraukti?

Bankinę blokadą mes nutraukėme tokiu būdu – prieš tuometinio Rusijos centrinio banko valią atsidarėme korespondencines sąskaitas Vakarų valstybėse ir per JAV bankus po mėnesio atkūrėme atsiskaitymus su Rusijos partneriais.

Didesnė problema kilo dėl energetinių išteklių tiekimo – prasidėjus žiemai pradėjo trūkti kuro. Dalimi kuro mes apsirūpinome per privačius tiekėjus, nes Rusijoje pinigai buvo mėgstami ir tuo metu, ypač politikų. Kai kurie politikai sutiko bendradarbiauti su mūsų tiekėjais, su kai kuriomis mūsų įmonėmis, aišku, už tam tikrus piniginius atlygius. Po užsitęsusių derybų, kai mūsų darbo grupės priėjo aklavietę, metų pabaigoje nusprendžiau vykti į Rusiją ir susitikti su tuometinės, jau naujos Rusijos, vyriausybės vadovais.

Buvo ilgos derybos, bet nieko nepavyko pasiekti. Tuomet man kilo mintis paprašyti, kad abiejų šalių derybininkai išeitų iš kabinetų ir liktume dviese su tuometiniu Rusijos vyriausybės vadovu Jegoru Gaidaru.

Apie ką jūs kalbėjotės?

Kai mes likome dviese, jam griežtu balsu paaiškinau, ką aš darysiu grįžęs į Lietuvą.

Pasakiau, kad neturiu jokios išeities, ir pirma, ką padarysiu, tai atjungsiu elektros energijos tiekimą, užsuksiu dujų vamzdžius į Kaliningradą, antra – atjungsiu elektros tiekimą į karinius miestelius, trečia – mes apjuosime gyva tvora visus karinius dalinius ir neleisime įvežti nei vandens, nei duonos. Pasakiau, kad tą padarysiu, ir jis patikėjo, kad aš tą tikrai galiu padaryti.

Po to jis man maždaug taip pasakė: „Mes esame lyg ir toje pačioje barikadų pusėje, esame tie patys reformatoriai, bet mane labai stipriai spaudžia mūsų reakcinės jėgos, aš esu priverstas kažką daryti ir rodyti, kad norime susigrąžinti Baltijos valstybes“.

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus Laisvės gynėjų dienos proga Sausio 13-osios atminimo medaliais apdovanojo Lietuvos piliečius, kurie 1991 m. sausio – rugsėjo mėnesiais aktyviai gynė Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

www.president.lt

Tačiau po šito pokalbio, po pasikeitimo nuomonėmis sutarėme, kad nutraukiame blokadą, sutarėme, kokį pareiškimą aš turiu padaryti spaudos konferencijoje truputėlį nuramin-damas jų reakcingesnes jėgas, taip pat, ką jis pasakys.

Jo pareiškimas buvo toks, kad Rusija nutraukia ekonominę blokadą.

Įdomiausia reakcija buvo grįžus į Lietuvą. Išlipusį iš lėktuvo mane pasitiko „Pravdos“ korespondentai – jie buvo šventai įsitikinę, kad mums nieko nepavyko, jog blokada toliau tęsiasi. Kai pasakiau, kad ponas J. Gaidaras paskelbė, jog blokada nutraukiama, tai jiems tiesiog nutūso nosys, jie negalėjo ausimis patikėti.

Dar prieš tą susitikimą spaudimui panaudojome ir Rusijos gamyklas. Sovietinis ūkis buvo tiek centruotas, tiek centralizuotas, jog tik Lietuvoje buvo gaminami kai kurie komponentai – atlenkimo sistemos, kuro siurbLIAI ir panašūs dalykai, be kurių didžiausios Sovietų Sąjungos gamyklos negalėjo veikti.

Aišku, jos po pusės metų būtų pačios pasigaminusios tuos elementus, bet pusę metų nebūtų galėjusios dirbti, mokėti algų, o žiemos metu žmonės surižę.

Mes nutraukėme tų elementų tiekimą ir pasiekėme, kad šios didžiosios gamyklos pradėjo siuntinėti telegramas Rusijos vyriausybei.

Beje, pokalbyje su Gaidaru tos telegramos buvo parodytos, ir jis pristatydamas spaudos konferencijoje savo sprendimą jas panaudojo. Tas telegramas aš iki šiol esu išsaugojęs.

Taigi galima pasipriešinti ir didesniam priešui, bet dar kartą noriu pakartoti, kad ir anksčiau, ir dabar Rusijos politikai gerbia tik jėgą.

Pirmą kartą premjeru ta-

pote būdamas labai jaunas, jums tuomet buvo 33 metai. Ar valdžia jūsų nesugadino?

Kai pirmą kartą tapau ministru pirmininku, nebuvo jokių galimybių mūsų sugadinti. Tai buvo karo būklės sąlygos – mums reikėjo atsilaikyti. Ir mes paprasčiausiai neišeidavome iš kabinetų, ten miegodavome ir, turiu prisipažinti, jog pusę metų buvau priverstas net savo šeimą slapstyti.

Būdamas vyriausybės vadovas, turėdamas apsaugą, policiją ir visokias kitokias struktūras, buvau priverstas slapstyti savo šeimą, kad jai nenuiktų suprantami pavojai, kurie tykojo – kiekvieną dieną mano šeimos nariai galėjo būti panaudoti ir prieš mane, ir prieš kitus asmenis. Tad pages-ti nebuvo jokių sąlygų.

Jūs paminėjote jaunatviškumą, bet aš galiu pasakyti, kad man pasisekė, kad turėjau kolegą **Vytautą Pakalniškį**, labai patyrusį teisininką ir labai praktišką žmogų.

Jaunatviškos energijos ir praktiškumo balansas lėmė, kai aš pasikarščiuodavau, kai norėdavau padaryti daugiau, nei įmanoma arba norėdavau greičiau padaryti tas reformas, Vytautas Pakalniškis mane pri-laikydavo, o kartais aš jį pastumdavau, kai jis manydavo, kad dar nereikia skubėti.

Taip pat turėjome jauną politinį biurą – reformų biurą, 4–5 žmonių grupę, kurios dėka beveik visos pagrindinės reformos ir vyko. Ne per ministerijas, ne per kokių nors valdininkų įstaigas, bet remiantis entuziastingais jaonais žmonėmis, taip pat patyrusiais specialistais, kurie dirbo kartu su jais, mums pavyko per 1991 metus įvykdyti pačias svarbiausias, pačias sunkiausiais ekonomines reformas atpalaiduojant kainas ir išjudinant privatizaciją.

lrl.lt

Vytautas Landsbergis:

IN MEMORIAM

Prieš 17 metų mūsų visų sesuo Loreta žuvo po tanku su raudonomis žvaigždėmis.

Nepamirškime, jau paskelbtoje Nepriklausomoje Lietuvoje tuo tanku dar sykį buvo atvažiavę „išvaduotojai“.

Kruvinos žvaigždės ir šian-dien dega Kremliaus bokštuose, bet tai ne mūsų žvaigždės.

Neverta jų saugoti bet kurio atgyvenusio tilto puošmenose ar įsisegus nešioti kaip komunizmo suvenyrą. Tegul visokie fakyr'ai, burtininkai ir smegenų plovėjai jas ryja kartu su tarybinėmis dešrelėmis.

Mums tūkstančius kartų brangesnė maža Kūčių vakaro žvaigždėlė, kviečianti šeimas prie stalo. Nesvarbu, ar jis būtų užtiestas praturtėjusio, ar kukliai gyvenančio žmogaus namuose, ar užėjoje, kur ne visiems būna vietos, ar kūtėje greta prakartėlės. Jei mūsų astronomai atrastų dar kokią skraidančią žvaigždėlę, galėtų ją pavadinti Loreta.

Ir nepamirškime, ką tuomet reiškė mūsų vienybės ir tvirtybės sūkis: **Lie-tu-va!** Jis reiškė laisvę, garbę, orumą ir valią būti žmonėmis.

Jei apgintą laisvę po Sausio 13-osios išmainėm į girtuoklystę, o garbė liko tik senovinių istorinių žodžių žodyne, jei orumas nusibaigia, kai parsiduodam už agurką ir plojam cini-kams besityčiojantiems iš Lietuvos, tai esam nusipelnę gyventi blogiau. Būkim kitokie.

Sausio 13-osios nugalėtojai, mirties ir pažeminimo nugalėtojai, žvelgia į mus – 14 porų akių žvelgia į mus, kad patys pažvelgtume į save ir tartume: **norim gyventi kitaip**. Iš esmės kitaip. Negalime jų išduoti, tų akių, paniekinę save ir savo tėvynę. Jie nebėgo, ir mes turim nebėgti. Arba laikinai pasitraukę – sugrįžti į savo vietą. Mūsų vieta čia, ir jos vardas žinomas. **Bernardinai.lt**

AR KOMPIUTERIAI SUSTABDYTŲ LUKAŠENKOS ŽYGI Į VALDOVŲ RŪMUS?

Vilius Bražėnas

Staiga pasigirdo kalbos apie planus Lietuvos Respublikos karines pajėgas perreformuoti į grynai "profesionalų" kariuomenę. Reiškia - kariuomenėje nebebus šauktinių - pilietinę karinę prievolę atliekančių jaunuolių - o tik (dar neaiškaus plauko ir gal lojalumo) samdiniai. Tai siūlo LR Krašto apsaugos ministras, Kariuomenės vadas ir, menama, kiti aukšto rango karininkai.

Esu buvęs Lietuvos Pirmosios Respublikos atsargos karininkas, 1937 m. pakeltas į jaunesnio leitenanto laipsnį. Dabar esu pavadintas "dimisijos leitenantu". Todėl mano bandymas "ginčytis" su generolais kai kam gali priminti "anų dienų" karišką anekdotą. Grandinį (žemiausio laipsnio kareivį) prigriebė jo nepastebėtas generolas už nepasiseikinimą. "Tamsta generole", gynėsi grandinis, "ką pagalvos eiliniai matydami, kad mes - viršininkai ginčijamės?".

Tačiau šiuo atveju anekdotai sau, o tikrovė sau: dimisijos leitenantui dėl ginčų tenka pamiršti, bet kokią galimybę prisistatyti viso pasaulio karvedžių viršininkui Mykolui arkangelui (jei, žinoma, pavyktų priartėti prie Šviesiausių Vartų) aukštesniame negu leitenanto laipsnyje. Tad "peržengiu Rubikoną" ir sakau: "Ponai aukšti ir dar aukštesni viršininkai - tris kartus pamatuokite dabartinėje geopolitinėje padėtyje esančios L.R. kariuomenės reformą, ir tik tada kirpkite "profesionaliomis" žirklėmis. **Nenuginkluokite Tėvynės!**".

Atiduosiu karišką pagarbą kiekvienam aukštesnio laipsnio viršininkui, vienok dagyvenusį iki gero amžiaus ir pagyvenusį net po 12 vėliavų (režimų), iš toli ir arti mačiusį daug "aukštų" viršininkų, mane retai sukrečia tituluoto asmens nuomonė. Lyg būčiau įgijęs imunitetą titulams. Pripažįstu pirmumą sričių autoritetams, kad ir be didelio titulo.

Spaudoje skaičiau, ant mūsų kariuomenės reformų kritikų galvų "šalto vandens" užpylęs vienas NATO štabo generolas. Jis nurodęs būtinumą mums sukurti profesionalų kariuomenę. "NATO generolo" titulas savaimė manęs nesukrėtė. Gal todėl, kad apie 1982 metus net į mano paskaitų turą per Vašingtono valstiją metu, "jaunesniojo leitenanto" V. Bražėno minčių išgirsti atėjo flotilijos admirolas James Russell. Žinoma, jau būdamas atsargoje. O į atsargą jis išėjo iš NATO "dešiniojo sparno" viršininko pareigų. Jo ži-

nioje buvo Viduržemio jūros laivynas, pietinės Europos ir šiaurinės Afrikos sausumos ir oro NATO pajėgos. (Knygoje "Po dvylika vėliavų" didžiuojuosi nuotrauka su admirolu prie jo svečių namo (namo!), kuriame du kartus, kalbant Tacomos mieste, renginio vadovai sugėbė jo įkalbėti mane apgyvendinti. Tad tik sutrumpintas susidūrimo su NATO atvejo atpasakojimas.

Su Lietuvos Krašto Apsaugos ministrais tiesiog susidurti teko tik su dviem. K. M. ministras gen. Kazys Musteikis, 1940 m. pasveikintas Kauno Laisvės Alėjoje, buvusį jo vadovaujamos Karo Mokyklos "kariūną aspirantą" porai minučių užkalbino pasidomėdamas asmeniniais reikalais.

Antrą Lietuvos K. A ministrą netikėtai sutikau 1997 m. per kariuomenės ir visuomenės bendravimo šventę Valakumpiuose. Ten 1997 m. atsidūriau tada K.A. viceministro Edmundo Simanaičio dėka. Seno kario širdį sušildė jaunų žvalių L. R. karių gretos parade. Po parado, vidury tuščio lauko, prieš mane pasirodė šviesiu kostiumu apsirengęs vyras.

"Ką tik pasveikinau sutiktą šimtametį. Kiek Jums metų?", jis paklausė apžvelgęs mano lazda. Pasakiau, prisistačiau ir savo ruožtu paklausiau: "O kas Jūs?" "Česlovas Stankevičius, Krašto Apsaugos ministras". Iš-eina, jog visi sutikti K. A. ministrai mane užkalbina. Gal kada, su juo susidūrus, užkalbintų ir ministras Juozas Olekas.

Kaip bereformuotume kariuomenę, nepanaikinsime bent dviejų nekintančių svarbių principų. Pirmas - teritoriją užvaldo ne patranka, ne bombonešis, ne kompiuteris, bet gerus batus mėvintis, gerą rankinį ginklą nešantis pėstininkas.

Antra - visų rūšių diktatorių, ypač tironų, žinoma karinė tiesa: šauktinių kariuomenės kariai nešaudo į savus, kartais net į okupuotų kraštų, kur su vietiniais susigyventa, civilius. Žudynėms kuriami "profesionalų" žudikų specialūs junginiai. Apie juos garai žino lietuviai.

Kad tai galiojo net R. Armijai, patvirtino ir atsitiktinai sutiktas buvęs R. Armijos, o dabar L. R., pulkininkas. Priedu jis įdomiai nurodė, kad po trijų mėnesių naujokų apmokymo, šauktiniai pasidaro profesionaliais kariais. Pagaliau mūsų kariuomenėje visada buvo ir yra pakankamai profesionalų karininkų ir puskarininkų bei viršilų kadrai. Jie visada kėlė savą profesiona-

Valdovų rūmai buvo Žygimanto senojo, Žygimanto Augusto, Zigmanto ir Vladislavo Vazų rezidencija. 1655 m. rugpjūčio mėn. Rusijos kariuomenė užėmė Vilniaus miestą, Žemutinę ir Aukštutinę pilį. 1661 m., vaduojant Vilnių, per kelis mėnesius trukusią kovą buvo smarkiai apgriauti ir išgrobstyti valdovų rūmai. Maždaug apie 100 metų jie stovėjo neremontuojami ir nenaudojami. Rūmų griuvėsiai buvo nugriauti 1801 m. Griaunant rūmus, pirklys Šliosbergas, gavo teisę pastatyti savo namus virš rytų korpuso naudojant šio korpuso mūrus. Šio namo viduje išliko dalis pirmojo aukšto rūmų sienų ir rūsiai. Po komisijų svarstymų ir visuomenės diskusijų, 2000 m. spalio 17 d. LR Seimas priėmė įstatymą dėl LDK Valdovų rūmų atkūrimo ir paskirties, kad Valdovų rūmai būtų atkurti iki 2009 m. – Lietuvos vardo paminėjimo Tūkstantmečio jubiliejaus.

www.ltv.lt

lumą drauge su ateinančia nauja karine technika. Tad ir su elektronika galima supažindinti seržantinius kadrus, o nebūtinai importuoti "profesionalus" pašalaičius. Ir šauktiniai šiandien nėra kompiuteriniai beraščiai, kaip yra didelė dalis senosios kartos žmonių. Viena iš L. R. kariuomenės prievolių yra pakelti jaunosios kartos patriotizmą, o ne "turėti patriotiškai nusiteikusių gyventojų paramą", kurios irgi reikia. Bene tik legendinis gen. Glovackis yra pasakęs: *"žmagus be religijas ir kara maksla yra kiaula"*. Yra įtariančių, kad raudonosios, "naujos valdančiosios klasės", ponaičiai gan dažnai išsisuka nuo karinės prievolės, jiems ir jų "liaudį mylintiems" tėveliams nuo kiauiliškos gėdos tvaiko gelbėti iškyla ta keistoka reforma?

Puiku, kad ne mažai mūsų karininkų yra baigę ir Vakarų, ypač NATO, valstybių, aukščiausio rango akademijas. Jose jie išgirdo karinio meno žinovų mintis. Kad atkreipus ministro, Kariuomenės vado gen. lt. Valdo Tutkaus ir kitų generolų dėmesį į dim. leitenanto pažiūrą į reformas, belieka griebtis pasigyrimų apie susidūrimus su karinio meno žiniomis ir patirtimi apsikrovusiais karininkais pradedant lietuviais, kaip gen. Musteikis. Kaip minėta, kelis kartus teko išgirsti JAV atsargos admirolo mintis. Per (deja, tik vienus) pusryčius prie admirolų milžiniško stalo, apie orą tikrai nebuvo kalbėta. Tarp kitko man ta proga pavyko taikliai atsakyti į šeimininko gan painių klausimą: "Kuris iš pastarųjų JAV karų amerikiečių vadų yra Jūsų herojus?" Pagal girdėtus praneši-

mus ir skaitytas knygas buvau susidaręs gan tvirtą nuomonę. Todėl atsakiau: "Marinų generolas Liūisas Voltas" Žinoma, angliškai - "Lewis W. Walt". "Teisingai!" net šūktelėjo admirolas. "Lewis Walt yra mano herojus".

Paskaitę gen. Walt knygą "The Eleventh Hour" supras kodėl jis taip (priedu prie kario heroizmo) patiko lietuviui.

Turiu garsinį įrašą 60 min. pokalbio 1976 m. su JAV kampanijoje Afrikoje ir Sicilijoje didvyriu (ypatingu "Kongreso Garbės Medalium" apdovanotu) JAV Armijos atsargos generolu Wilbur Wiloughby Floridos radijo studijoje. Laidoje aptarta JAV politika Sovietų Sąjungos atžvilgiu. Turiu jo knygą apie generolą Washingtoną, autorias dovanotą, su parašu.

Tarp vaizdajuosčių yra mano kalba verslininkų ir profesionalų klubo priešpiečiuose, Šiaurinėje Karolinoje. Šalia kalbėjo jo sėdi garbės svečias, Korėjos ir Vietnamo karuose pasižymėjęs JAV Armijos atsr. generolas Andrew J. Gatsis. Jis yra vienas iš autorių 1985 m. parašytos knygos "Kautynės komunistų teritorijoje" (Combat On Communist Territory). **Joje 20 puslapių skirta Lietuvos ir Ukrainos partizanams.** Įsismaginęs pasakoti apie mano karinio meno studijų "profesorius (kai dar buvau jaunesnysis leitenantas) turiu paminėti ir vieną labiausiai asmeniškai priartėjusį - JAV Armijos atsargos pulkininką. Kaip ir gen. Wilonghby jis apdovanotas aukščiausio heroizmo žymeniu - Kongreso Garbės medaliu. Didžiuojuosi ant mano buto sienos, pagarbčioje vie-

toje, kabančia, Korėjos kare "baimės nežinančio vyro" pavadinimo užsitarnavusio, kapitono Lewis Millett apdovanojimo prez. Trumano rankomis momento nuotrauka. Ceremoniją stebėjo penki JAV karinių pajėgų viršininkai. Man ypač brangus nuotraukos herojaus įrašas: "Viliui, su geriausiais linkėjimais ir pagarba". ("Pagarba" išversta iš angliško žodžio "respect". Jei kas suabejotų vertimo tikslumu...) Ir šis pulkininkas buvo mano kolega - to paties "American Opinion" kalbėtojų biuro narys. Paskaitų turo metu man nuskrیدus į jo rajoną, mane kelias dienas vežiojo automobilį užplanuotus renginius artimuose miestuose.

Tvirtytai tikiu, kad kiekvienas minėtas karys šiandienės LR karinės vadovybės vadams pasakytų: *"Vyrų, nepanaikinkite šauktinių kariuomenės"*.

Net didžiulė JAV, įvedusi profesionalią kariuomenę, pristigo savanorių. Anot Vokietijos žurnalo *Der Spiegel*, nuo 2001 m. JAV suteikė pilietybę 32,500-tams užsieniečių tarnavusių savanoriais Amerikos kariuomenėje. Nuo 2002 m. apie 8,000 užsieniečių kasmet papildė JAV karines pajėgas, kurios gali išvirsti į senovinės Romos samdinių kariuomenę.

Kai pristigome statybininkų, importuojame iš Ukrainos, Baltarusijos ir kur papuola. Iš kur ir už kieno pinigus papildytume Lietuvos "profesionalų" samdinių kariuomenę, pristigę savųjų, jei panaikintume patriotinę - pilietinę šauktinių kariuomenės sistemą? Tai klausimas, kurį dimisijos leitenantas prašo atsakyti

(Nukelta į 7 psl.)

CHICAGO, IL

Amerikos Lietuvių tarybos rengiamas pagrindinis Vasario 16-osios šventės minėjimas Čikagoje bus vasario 10 d., 1:00 val. Po pietų Marijos mokyklos salėje. Pagrindiniu kalbėtoju atvyksta buvęs Lietuvos kariuomenės vadas gen. Jonas Kronkaitis.

Kruvinajo sekmadienio - Sausio 13-osios - mūsų laisvės gynėjų prisiminimas, vienintelis Čikagoje, įvyko M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje, Brighton Parke. Kun. Jonas Kelpšas aukojo šv. Mišias už Lietuvos laisvės gynėjus ir pasakė tautiškai religinį pamokslą. Po pamaldų bažnyčioje, parapijos salėje įvyko išpūdingas paminėjimas, kuriame dalyvavo gausus lietuvių būrys, buvo atvykusių ir iš tolimų apylinkių. Žuvusių garbei buvo išstatytos 14-kos nuotraukos ir uždegtos trispalvės žvakutės. Ernestas Lukoševičius, pats dalyvavęs prie Parlamento, papasakojo tos nakties įvykius. Sausio 13-osios tragiškieji įvykiai Gimimo Švč. M. Marijos bažnyčioje nebuvo minimi nei kun. K. Trimako pamoksle, nei choro giesmėse, o Cicero lietuviai kukliai tą įvykį prisiminė savo susirinkime kavinėje.

Lietuvos Vyčių Amerikos

(Atkelta iš 6 psl.)

AR KOMPIUTERIAI...

ti reformatorius generolus.

Aišku, kad ne vienas reformatorius yra uostęs karo parako dūmų. Vargu ar daug jų yra dalyvavę Antrajame pasauliniame kare. O šis "dim. leitenantas", dar būdamas "jaunesniuokiu", karinę praktiką atliko jau 1939 m. karo pradžioje: Buvau mobilizuotas, lenkų internavimui ir "dėl visa ko", į Ryšių batalioną Kėdainiuose. Tačiau parako pauosčiau tik 1944 m. spalį, savanoriškoje Tėvynės Apsaugos Rinktinėje, Žemaitijoje. Karo pabaiga užklupo lietuviškoje statybininkų ("pionierių") kuopoje prie Austrijos ir Vengrijos sienos. Tačiau asmeniškam heroizmui parodyti stigo progų, ginklų, o gal ir heroizmo. Visokia karinė patirtis įtikino, kad ginkluotam kariui labai retais atvejais tenka stoti prieš heroizmo problemą. Didžiausias narsumo ar drąsos momentas būna, kai civilis apsisprendžia mirtinam žygiui: stoti į partizanų gretas, moteriai pasidaryti ryšininke, rezistentui atlikti kritišką žygį. O ginkluotas karys jau yra tik kovotojas, dažnai už savo ir kovos draugų gyvybes.

Clevelando lietuvių radijo programos "Tėvynės garsai" vedėja Aldona Stempužienė, kairėje, sveikina Nijolę Kersnauskaitę, kuri jau 26-erius metus paruošia radijui Dievo Motinos parapijos religinę valandėlę "Gyvenimo varpai".

Greg Priddy nuotr.

LOS ANGELES, CA

**PENSININKŲ KLUBO
NAUJI METAI**

Jau kelin metai Los Angeles Pensininkų klubas su didžiausiu pasisekimu pirmą sausio sekmadienį suruošia Naujų Metų puotą. Šiemet ir vėl Šv. Kazimiero parapijos salė buvo pilna, svečių ūpas pakilus, vaisės su vynu ir šampanu, puikiai paruoštos ir iškilmingai puošnios. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, kun. klebonas St. Anužis sukalbėjo jautrią invokaciją. Naujai įsikūręs šeštadieninės mokyklos mokinukų orkestrėlis meninei šventės programai pademonstravo pradedančius skleistis muzikinių gabumų pumpurus. Šampano taurėmis ir balsingais "Pakelkim, pakelkim..." pasveikinti 2008-tieji metai.

Prieš pora dienų sulaukęs aštuonių dešimtų metų, pagerbtas ir pasveikintas Vladas Gilys. Jubilatas per pusšimtį Los Angeles mieste išgyventų metų priklausė, buvo ir tebėra veiklus visoje eilėje kultūrinių organizacijų: ramovėnas, šaulys (dabartinis kuopos pirmininkas) buvęs labai veiklus ir kūrybingas Dramos sambūrio aktorius, Radijo klubo ilgameitis darbuotojas, Tautinės s-gos Los Angeles skyriaus ištikimas narys. Vladas buvo ir liko kuklus, darbštus ir atsakingas. Jo gyvenimo moto - dažnai kartojami du žodžiai "būkim geruoju". Todėl nestebėtina, kad susirinkę žodžiu ir daina su tokiu pakilimu jį sveikino. Pasveikinti ir keli Vytautai, tarpe jų pirmasis - klubo pirmininkas Vytautas Mickevičius. Publikoje atsirado ir daugiau, švenčančių kokią nors asmenišką dieną. Visiems sveikiniams ir valiavimams praūžus, muzikantas Českovas ir jo akordeonas grojo malonias, romantiškas šokių melodijas, išviliojusias savo dar vis grakščius ir įmantrius šokio judesius pademonstruoti keletą "pensininkų" porų. Dauguma tik maloniai šnekučiavosi, vaišinosi kava, vynu, šampanu ir skaniais, puošniais tortais, stebėjo šokančius, klausėsi jau dabar retai girdimų taip ausį glos-

NEW YORK, NY

Sausio 13 d., JAV Lietuvių Bendruomenės New York apygarda ir Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke kartu surengė Laisvės gynėjų dienos minėjimą Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, NY.

Pamaldų metu buvo uždegtos žvakės už tuos 14 žuvusių žmonių prie Radijo ir televizijos bokšto. Buvo perskaityti jų vardai, kaip jau daroma keletą metų. Po Mišių vyko minėjimas. Apygardos pirmininkė Ramutė Žukaitė tarė įžanginį žodį ir pristatė principinį kalbėtoją, amb. Joną Paslauską.

"Niujorkiečiai šalia mūsų" kviečia sausio 27 dieną, sekmadienį, 11:30 am į susitikimą su dr. Giedriumi Subačiumi. "Lietuviškos Upton'o Sinclair'io Džiunglės (1904)" autoriumi. Susitikimo metu lietuvių kalbos ir kultūros profesorius iš Illinois universiteto Čikagoje pasidalins savo tyrinėjimu rezultatais, išdėstytais jo neseniai išleistoje knygoje, kur jis bando atsekti lietuvių, aprašytu Upton Sinclair knygoje gyvenimo keliu susiklostymą, ir pristatys knygos pagrindu pradėtą kurti dokumentinį filmą. Susitikimas įvyks: Apreiškimo bažnyčios salėje 259 North 5th Street (prie Metropolitan Avenue, įėjimas iš Havemeyer Street), Brooklyn, New York 11211. (Tel. 718-387-2111) Pageidautina įėjimo auka - 5 dol.

Viešpaties Atsimainymo parapija švęs savo šimtmetį šiais metais. Šia ypatinga proga, vasario 9 d. rengiamas jubiliejinis banketas Immaculate Conception Center, 7200 Douglaston Parkway, Douglaston. Kokteilių valanda prasidės 6:30 v.v., o po to bus iškilminga vakarienė. Banketo metu planuojama trumpa programa ir šokiai grojant DJ-NICK. Bilietai 100 dol. asmeniui. Galima sumokėti dvejis 50 dol. įmokėjimais. Bilietus galima gauti Atsimainymo parapijos klebonijoje skambinant 718 326-2236 ir sekmadieniais po šv. Mišių. Jeigu nenorite ar negalite patys nuvažiuoti į banketo vietą, galite užsisakyti vietą parapijos pasamdytame autobuse, kuris išvažiuos nuo

tančių melodijų arba net dainavo drauge su akordeonu. Dienai linkstant vakarop klubo pirmininkas visiems už viską padėkojo, bet svečiai dar ilgai nesiskirstė.

Tenka tarti nuoširdų ačiū darbščiai ir sumaniai klubo valdybai, kiekvieno sausio pradžioje duodančiai progą atšvęsti Naujus Metus tiems, kuriems dabartinių grupių organizuojama šioji didelė šventė dėl vienos ar kitos priežasties nėra priimtina.

Rūta Sakienė

parapijos vasario 9 d. po 4 val. šv. Mišių, ir grįš į parapiją po banketo. Klebonas kun. Paul Wood, kun. Vytautas Volertas ir parapijos rengimo komitetas nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti bankete ir padėti parapijai iškilmingai atšvęsti garbingą 100-metų jubiliejų.

Apreiškimo parapijos salėje ir bažnyčioje yra formos norintiems paremti Atsimainymo parapijos sukurtą leidinį. Prašoma jas užpildyti ir gražinti į Atsimainymo parapijos kleboniją.

MIRĖ JUOZAS GIEDRAITIS

Sausio 12 d., nuo staigaus širdies smūgio mirė ilgametis Tautos fondo Garbės pirmininkas Juozas Giedraitis. Jam buvo 97 metai. Atsisveikinimas buvo sausio 15 d., laidotuvės 16 d. Nuliūdime liko žmona, sūnus Rimantas, duktė Aldona, jų vaikai ir anūkai.

A.a. Juozas Giedraitis

Juozas Giedraitis gimė 1910.XII.18 Paskynuose, Šimkaičių vls., Raseinių aps. Pradžios mokslą ėjo Vadžgirys. 1930 m. baigė Kariūnų aspirantų kursus karo mokykloje ir vėliau Ginklavimo karininkų kursus. 1931-1936 lankė VD universitetą ir 1938 gavo teisininko diplomą. 1937-1941 tarnavo kariuomenėje. Prieš pat 1941 karą buvo paskirtas ginklininku į 4 artilerijos (tada 179 div. 618) pulką. Pabradėje užklupo karas. Atsipalaidavęs nuo Rusijon besitraukiančios divizijos, perveždė nemažą skaičių vyrų ir ginkluotės į Aluntą. Tenai 1941.VI.28 vokiečių internuotas pasirinko civilinį gyvenimą. Stažuodamasis Apygardos teisme, Kaune buvo teisėju, nuo 1943.XI.17 - advokatas Kaune.

Karo veiksams artėjant prie Lietuvos, 1944.X.9 pasitraukė į Vokietiją, kur 1944-1945 dirbo kaip sandėlio darbininkas Schwerin mieste, Mecklenburg provincijoje, o karui pasibaigus, pabėgėlių stovyklose (britų zonoje) Eckenfoerde, Klein Wittensee ir Spackenberge ėjo įvairias vadovaujančias pareigas, tarp jų ir stovyklos vadovo. Talkino VLIK'ui ir rašė spaudai.

1949 m. atvyko į JAV, apsigyveno Hartford, CT, dalyvavo Tremtinių ir Lietuvių Bendruomenės organizavime ir veiklo-

(Nukelta į 11 psl.)

**LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima trečiadieniais
10:00-11:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com**

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvoje lankėsi lietuvių kilmės JAV Atstovų Rūmų narys, vienas aktyviausių Baltijos šalių rėmėjų, Baltų sambūrio Atstovų Rūmuose pirmininkas John Shimkus. Sausio 17 d. svečią priimė prezidentas Valdas Adamkus. Kitą dieną JAV Atstovų Rūmų narį priėmė LR užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas, ministras pirmininku Gediminas Kirkilas, Seimo pirmininku Viktoras Muntianas. J. Shimkus susitiko ir su LR Seimo Užsienio reikalų komiteto nariais bei apžiūrės naująją Seimo plenarinių posėdžių salę. Tai buvo ne pirmoji garbingo svečio viešnagė Lietuvoje. Anksčiau jis yra lankęsis Lietuvoje su JAV kongresmenų delegacijomis. Lietuvos vadovams ne kartą yra tekę susitikti su John Shimkus įvairiomis progomis viešint Vašingtone JAV Atstovų Rūmų narys, Baltų sambūrio pirmininkas John Shimkus už nuopelnus remiant Lietuvos pastangas integruotis į transatlantines struktūras ir skatinant JAV Kongreso narius palaikyti mūsų šalies siekį tapti NATO nare yra apdovanotas Didžiojo kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordinu.

LR Užsienio reikalų ministerija kartu su Seimu ir Europos Komisijos atstovybe Lietuvoje rengė diskusiją, kuria siekiama inicijuoti viešąjį dialogą apie pasirengimą Lisabonos sutarties ratifikavimui Lietuvoje, jos vaidmenį ES raidoje ir svarbą ES piliečių gyvenime. Apskritojo stalo diskusijoje "Lisabonos sutartis: kas toliau?" vyko Vilniuje, Seime, dalyvavo Seimo pirmininkas Viktoras Muntianas, panešimus skaitė Europos Parlamento atstovas Elmar Brook, EK komunikacijos generalinis direktorius Claus Haugaard Sorensen, Europos strategijos forumo vykdomasis pirmininkas ir Europos politikos studijų centro direktorius Peter Ludlow. Diskusijose, kuriomis buvo siekiama paskatinti visuomenės dialogą apie tolesnius žingsnius, kuriant ir įgyvendinant Europos viziją, taip pat dalyvaus ekspertai iš Lietuvos bei kitų Europos Sąjungos šalių.

Pastaraisiais metais Europoje intensyviai diskutuota apie ES ateitį, jos institucinę architektūrą ir politikos kryptis, pranešė LR URM. Pernai gruodį Lisabonoje pasirašyta sutartis pakeis dėl prancūzų ir olandų atmetimo 2005 metų referendumuose neįsigaliojusią Sutartį dėl Konstitucijos Europai bei užbaigs šešerius metus trukusią diskusiją dėl Europos Sąjungos veikimo reformos. Lisabonos sutartimi siekiama pirmą kartą rimtai atnaujinti ES sprendimų priėmimo sistemą, 2004 metų gegužę į bloką įstojus 10 naujų narių, o pernai sausį - dar dviem. Tarp reikšmingiausių šioje sutartyje numatytų naujovių yra naujų pareigybių - Europos Vadovų Tarybos pirmininko ir ES vyriausiojo įgaliotinio užsienio ir saugumo politikai - įsteigimas. Sutartis taip pat numato daugiau galių suteikti Europos Parlamentui, kurio nemaža sprendimų dalis iki šiol buvo tik rekomendacinio pobūdžio. Sutartis, jei ją ratifikuos visos ES narės, įsigalios nuo 2009 metų sausio 1 dienos. Iš 27 ES narių vienintelė Airija dėl sutarties ketina rengti referendumą, kitos šalys narės ją tvirtins parlamentuose.

Lietuva nėra tinkamai pasiruošusi elektroninio balsavimo įvedimui ši rudenį vyksiantiems Seimo rinkimams, rodo tyrimas. Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto ekspertams atlikus Elektroninio balsavimo galimybių studiją, kuria buvo siekiama įvertinti tokio balsavimo įvedimo Lietuvoje galimybės, naudą, kaštus bei galimus pavojus, paaiškėjo, jog šiuo metu ne tik Lietuva, bet ir jokia kita pasaulio šalis negali užtikrinti, kad elektroninio balsavimo nauda kompensuotų potencialią jo žalą.

LR Užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas Madride vykusiame pirmajame metiniame Civilizacijų aljanso forumo pabrėžė tautų ir civilizacijų dialogo būtinumą ir pristatė Lietuvos, kaip įvairiautės valstybės, istorinę patirtį. "Vakarų ir Rytų kultūrų sankirtoje esanti Lietuva jautriai reaguoja į tarpusavio supratimo nesklandumus. Tautų dialogas turi būti grįstas visuotinio išsipareigojimo žmogaus teisėms laikymusi ir jo įgyvendinimu", - forumė sakė Lietuvos diplomatinės vadovas. Jis pažymėjo, kad Lietuva nuo pat nepriklausomybės atkūrimo pradžios siekia, kad šalyje sugyventų skirtingos tautos ir tradicijos. Laikydama civilizacijų ir kultūrų dialogą svarbiu veiksmu, siekiant tautų supratimo ir santarvės, 2001 metais Lietuva surengė UNESCO Civilizacijų dialogo konferenciją Vilniuje.

Europos Sąjunga 2008 metus paskelbė Europos tarpkultūrinio dialogo metais. Lietuva prisidėjo prie šių tikslų įgyvendinimo nacionalinėmis programomis. Jungtinių Tautų globojamas Civilizacijų sąjunga buvo sukurta 2005 metų lapkričio mėnesį. Civilizacijų sąjungos tikslas - konsoliduoti kolektyvinę politinę valią bendriems veiksams, siekiant skirtingų tautų, kultūrų, civilizacijų tarpusavio supratimo ir taikaus sugyvenimo bei kovojant su poliarizacija.

LGITIC

Nors pakeiksnojamas, bet vis tiek - populiariausias. Ir Lietuvos gyventojai savo krašto garbingiausiu žmogumi vėl išrinko prezidentą Valdą Adamkų. Rudenį jis triumfavo ir Briuselyje, kur buvo pagerbtas suteikiant jam 2007 metų europiečio titulą. "Mano uždavinys - išlaikyti pusiausvyrą valstybėje", - prisipažino jis, išgirdęs priekaištą, kad jis aktyvus tarptautinėje arenoje, bet mažiau ryžtingas savo šalyje, rašo *Lietuvos rytas*.

Reuters

LIETUVOS IR LENKIJOS SANTYKIAI

Prezidentas Valdas Adamkus, sausio 14 d. pirmadienį priėmęs Lenkijos Seimo maršalką Bronisław Komorowski, pabrėžė, kad tarpvalstybiniai santykiai klostosi itin palankiai ir naudingai abiem pusėms, o Lietuvos ir Lenkijos parlamentų asamblėja yra laikoma viena efektyviausių dvišalio bendradarbiavimo formų.

"Malonu žinoti, kad savo pirmajam užsienio vizitui pasirinkote Lietuvą", - sakė šalies vadovas ir pasveikino B. Komorowski Mykolo Romerio universitetui nusprendus suteikti jam Garbės daktaro vardą.

B. Komorowski padėkojo prezidentui V. Adamkui už dalyvavimą lapkričio 11-ąją minint Lenkijos nepriklausomybės atkūrimo dieną, aukštai įvertino jo

pasakytą kalbą, sulaukusią didelio atgarsio šalyje.

Lenkijos parlamento vadovo nuomone, lietuviai ir lenkai, per ilgus šimtmečius patyrę panašių išgyvenimų, dabar gali gerai suprasti vieni kitus.

Parlamento vadovas papasakojo apie naujus susitarimus su Lietuvos parlamento vadovais, kaip ateityje tobulinti parlamentinį bendradarbiavimą pradedant nuo žemiausių grandžių.

Lenkijos Seimo maršalkos nuomone, tobulą santykių visumą galima pasiekti ne tik pabrėžiant politinio ir ekonominio bendradarbiavimo akcentus, bet ir sprendžiant Lietuvos lenkams bei Lenkijos lietuviams iškylančias problemas.

Pokalbyje aptarti energeti-

kos reikalai - elektros tiltų į Švediją ir į Lenkiją tiesimas, naujos atominės elektrinės statybos klausimas. "Turėsime padėti daug pastangų, tačiau tikiu, kad šie projektai bus įgyvendinti", - sakė prezidentas V. Adamkus.

Šalies vadovas kalbėjo apie "Via Baltica" projekto įgyvendinimą aplinkosaugos požiūriu jautriame Lenkijos Augustavo regione. B. Komorowski informavo, kad artėjama prie kompromisinio varianto tiesiant trasą.

Pokalbyje taip pat buvo aptarti santykiai su Rusija ir padėtis Gruzijoje, pranešė Prezidento spaudos tarnyba.

Lenkijos parlamento delegacija, vadovauja B. Komorowski, be oficialių susitikimų, dalyvavo ir Sausio 13-osios - Laisvės gynėjų dienos - renginiuose.

LGITIC

JT VADOVO PADĖKA LIETUVAI

Vilnius, sausio 15 d. Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Ban Ki-Moono padėkojo Lietuvai ir jos nuolatiniam atstovui Daliui Čekuoliui už metus trukusį sėkmingą pirmininkavimą JT Ekonominėi ir socialinei tarybai (ECOSOC).

Sausio 14 dieną Lietuva kartu baigė dvejus metus trukusią narystę ECOSOC. Savo narystės laikotarpiu Lietuva buvo šios Tarybos vicepirmininkė ir pirmininkė.

ECOSOC - trečias pagal svarbą JT taryba po Generalinės Asamblėjos ir Saugumo Tarybos. Į JT Ekonominę ir socialinę tarybą trejiems metams iš 192 valstybių JT narių renkamos 54 narės.

Organizacinės sesijos metu JT generalinis sekretorius pabrėžė, kad jis patenkintas Lietuvos pirmininkavimu Tarybai, kuris pasižymėjo skaidrumu, suderinamumu ir bendradarbiavimu. Ban Ki-Moo-

no paskatino Tarybą ir toliau aktyviai veikti, siekiant įgyvendinti Tūkstantmečio vystymosi tikslus visame pasaulyje.

Lietuvos ambasadorius D. Čekuolis pažymėjo, kad pirmininkavimas ECOSOC buvo didelė atsakomybė Lietuvai.

"Praėjusiais metais pasiekti svarbūs rezultatai įgyvendinant Tarybos reformą: sėkmingai surengtas Tarybos susitikimas su finansinėmis institucijomis, pasisiekimo sulaukė pagrindinė ECOSOC sesija, pasiteisino ECOSOC kasmetė ministerinės veiklos peržiūra, inauguruotas Vystymosi ben-

dradarbiavimo forumas", - sakė Lietuvos nuolatinis atstovas JT D. Čekuolis.

Lietuva 2007 metais pirmą kartą buvo išrinkta vadovauti trečiajam pagal svarbą JT organui. Tai aukščiausia Lietuvos pozicija, iki šiol užimta daugiašalėje institucijoje.

Pirmininkavimą ECOSOC baigusi Lietuva perdavė šias pareigas Haičio nuolatiniam atstovui JT Leo Merores.

Anot diplomatų, Lietuvos pirmininkavimas ir jo metu įgyta patirtis yra reikšmingas atspirties taškas Lietuvai siekiant nenuolatinės Saugumo Tarybos narės statuso 2014-2015 metų kadencijai.

LGITIC

PRENUMERUOKITE DIRVĄ	
	METAMS - \$55,
	PUSEI METŲ - \$40,
	PIRMA KLASĖ - \$78,
	ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
	METAMS - \$130.00

GINČAMS DĖL SVETIMVARDŽIŲ RAŠYBOS - JAU DEŠIMT METŲ

Vilnius, sausio 15 d. Jau gerą dešimtmetį nerimstant viešoms diskusijoms ir ginčams dėl kitų tautų vardažodžių (svetimvardžių) rašybos lietuvių kalbos sistemoje, į priešininkų stovyklas skrieja vis aštresnių žodžių strėlės. Nesutinkantys su originalių svetimvardžių formų rašyba jos įteisinimą vadina "lietuvių kalbos išdavyste" ir Konstitucijos pažeidimu, o Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nuomone, daugelis priešininkų teiginių yra moksliškai nepagrįsti.

Lietuvių kalbos apsauga nuo svetimų kalbų įtakų susirūpinusi visuomeninė grupė, kurioje yra ir žymiausias lietuvių kalbos žodžių darybos ir jų kilmės specialistas profesorius Vincas Urbutis, kalbininkas Arnoldas Piročkinas, poetas Justinas Marcinkevičius, Kalbos komisijos atsakymą įteisinti lietuvišką kitų tautų vardažodžius rašybą viena-reikšmiškai vadina "lietuvių kalbos išdavyste" ir "nenuginčijamais faktais įrodytų teiginių išžiliu nepaisymu".

Seimui adresuotame viešame kreipimesi "Daugiau dėmesio teisinei lietuvių kalbos apsaugai" rašoma, kad lietuvių bendrinė kalba vis labiau yra veikiamą neigiamų tendencijų, tuo tarpu visuomenė - didelė dalis viešosios informacijos priemonių, jaunimo ir net inteligentų - su pasimėgavimu skuba vartoti įvairias žargono atmainas ir atsainiai žiūri į bendrinės kalbos normas.

"Net valstybės institucijos (Teisingumo ministerija, Valstybinė lietuvių kalbos komisija, pati Vyriausybė!) ne pirmą kartą stengiasi Seime prastumti antikonstitucinį, lietuvių kalbos vartoseną siaurinantį Lietuvos Respublikos vardų ir pavardžių įstatymo projektą. Visa tai veda prie kalbos anarchijos, kelia rimtą grėsmę lietuvių kalbai", - rašoma kreipimesi.

Jo autoriai prašo Seimą įpareigoti Kalbos komisiją nedelsiant pataisyti 1997 metais priimtą 60-ąjį nutarimą "Dėl lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos", neva diegiantį, įteisinantį ir skatinantį hibridines, tariamai "originalias" svetimvardžių formas, pasak V. Urbučio, skaudžiai pažeidžiančias pačią lietuvių kalbą ir svarbiausią jos dalį - kaitybos morfologiją.

Reaguodama į tai Valstybinė lietuvių kalbos komisija teigia, kad abstraktūs visuomenei adresuojami kreipimosi autorių kaltinimai bendrinės kalbos niekinimu atrodo mažų mažiausiai perdėti. Istoriniu pavyzdžiu Komisija pa-

sitelkia Lietuvoje egzistavusį dvejetainį kitų kalbų tikrinių vardų rašymą atsižvelgiant į tekstų paskirtį: "Vaikams, mažiau išsilavinusiems žmonėms skirtuose leidiniuose jie paprastai būdavo adaptuojami, t. y. lietuvinami, labiau išsilavinusiems skaitytojams skirtose spaudoje, mokslinėje literatūroje teikiami taip, kaip nuo XX a. pradžios jau buvo įprasta ir kitose lotyniško pagrindo raidyną vartojančiose kalbose, - originalo formomis".

Kalbos komisija primena, kad nuo 1922 m. lietuvių kalba turėjo valstybinės kalbos statusą, tačiau svetimvardžių rašymas originalo forma nebuvo laikomas Konstitucijos pažeidimu, kaip ir šiuolaikinės Europos valstybėse toks rašymas nelaikomas Konstitucijos ar valstybinės (oficialiosios) kalbos įstatymų pažeidimu.

Po karo sovietų okupacinės valdžios nurodymu iš bendrojo lavinimo mokyklų buvo pašalinta lotynų kalba, o visi užsienio tikriniai vardai privalomai pradėti perrašinėti pagal apytikrį tarimą rusų kalbos pavyzdžiu. Tačiau dar prieš Nepriklausomybės atkūrimą, 1980 metais, **Kalbos komisija priėmė nutarimą, įteisinantį užsienio tikrinių vardų rašymą originalo formomis mokslo bei informaciniuose leidiniuose.** "Tuometiniai Kalbos komisijos nariai prof. Arnoldas Piročkinas ir poetas Justinas Marcinkevičius, dabar vieni aktyviausių privalomo asmenvardžių lietuvinimo šalininkų, nuostatai teikti originaliasias svetimvardžių formas neprieštaravo - tą liudija komisijos posėdžių protokolai", - teigiama Kalbos komisijos pareiškimė.

Jame pažymima, kad kreipimosi autorių puolamas Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 1997 m. nutarimo Nr. 60 "Dėl lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos" nuostata nėra grupe - "lietuvių kalbos išdavikų" visuomenei primestas pramanas, "tai - tik objektyvus senos dvejopos svetimų asmenvardžių rašymo lietuvių kalbos tekstuose tradicijos atspindys: pagal jį populiariuose ir vaikams bei jaunimui skirtuose leidiniuose atsižvelgiant į skaitytojų amžių ir išsilavinimą svetimvardžiai adaptuojami, o mokslinėje literatūroje, reklaminiuose, informaciniuose leidiniuose teikiamos originaliosios formos. Adaptuotos ir originaliosios formos gali būti teikiamos pagrečiui (viena iš jų skliaustuose). (...) Taigi atrodytų, kad ginčo objekto kaip ir nėra: pagal nutarimą svetim-

Nepriklausomos Lietuvos jauniems žmonėms - ne pakeliui su sovietmečio besiilginčiais veikėjais. Dainininkė Jurga Šeduikytė atsisakė priimti apdovanojimą iš Vilniaus vadovo rankų. Tuo ji išreiškė savo ir kitų menininkų protestą prieš sostinės vicemerą socialdemokratą Algirdą Paleckį (kairėje), kuris pareiškė, kad reikia remti tokį meną kaip sovietmečiu. Jurga Šeduikytė - pirmoji lietuviė pelniusi MTV Europos muzikos apdovanojimą. *Lietuvos rytas* pažymėjo, kad tai "Lietuvą išdavusio veikėjo anūkui - antausis".

vardžius galima rašyti ir taip, kaip pageidauja kreipimosi iniciatoriai".

Tačiau visuomenininkų grupė reikalauja nustatyti, kad visuose tekstuose visi asmenvardžiai turi būti rašomi lietuviškai, o originalas prireikus teikiamas greta skliaustuose. Kalbos komisija yra tvirtai įsitikinusi, kad "negalima grupės žmonių įgeidžiu panaikinti svetimvardžių rašymo tvarkos, leidžiančios visuomenei pačiai rinktis vieną iš minėtų jų pateikimo būdų arba derinti abu. Juo labiau negalima sutikti su siūlymu pagrindimu, autorių vadinaimu moksliniu".

Kalbos komisija mano, kad ginčas dėl svetimvardžių rašybos jau visą dešimtmetį yra pučiamas dirbtinai, ir ypač ši veikla suaktyvėjo artėjant šimmet vyksiantiems Seimo rinkimams. Svetimvardžių rašybos įteisinimas ypač aktualus Lietuvos piliečiams, susituokiantiems su užsieniečiais, iš šių santuokų gimstantiems vaikams, taip pat užsieniečiams, tampantiems Lietuvos piliečiais, Asmenvardžių rašyba originalia forma daugelį metų yra suinteresuoti ir Lietuvos lenkai.

Seime nuo 1997 m. svarstomi vardų ir pavardžių rašymo asmens ir kituose dokumentuose įstatymo projektai. Šiuo teisės aktu siekiama teisiškai sureguliuoti vardų ir pavardžių suteikimą, keitimą, ištaisymą ir rašymą, numatyti bendruosius reikalavimus vardams ir pavardėms. Priėmus įstatymą Valstybinei lietuvių kalbos komisijai būtų pavesta parengti Vardų ir pavardžių sudarymo ir rašymo taisykles, perrašos taisykles. Ketinama sudaryti ir atskirą Asmenvardžių komisiją, jos nuostatus tvirtins Vyriausybė. **LGITIC**

JAPONIJA VĖL REMIA LIETUVIŲ RESTAURATORIUS

Vilnius, sausio 16 d. Japonijos vyriausybė antrą kartą per penkerius metus skiria lėšų Lietuvos valstybiniam muziejui, tęsdama paramą muziejinių vertybių restauratoriams.

2008 m. Lietuvos valstybiniam muziejui skirta daugiau kaip 20 tūkst. eurų subsidija vakuuminiam šildomajam stalui papildyti traukos konverteriu.

Vilniuje paramos sutartį pasirašė Japonijos ambasados Vilniuje laikinasis reikalų patikėtinis Yasuji Odoko ir Lietuvos nacionalinio muziejaus direktorė Birutė Kulnytė.

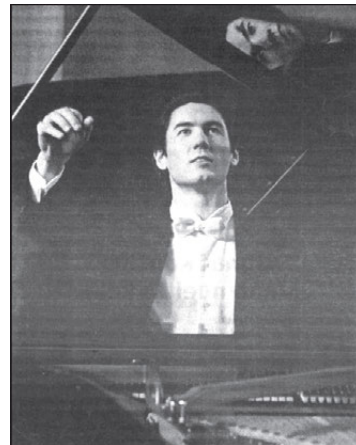
Japonijos vyriausybė, vykdydama Kultūros rėmimo programą, kasmet skiria apie milijoną litų įvairių šalių kultūros, švietimo ir edukacijos projektams remti. **LGITIC**

KULTŪROS KRONIKA

Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatras naujųjų metų išvakarėse pakvietė į premjerą - Pierre de Beaumarchais "Figaro vedybas", režisuotas Algimanto Pociūno. Veikalas aktualus, nes jame pasigirstančios taiklios replikos apie politiką, karjerą, nusipirktas šiltas vietas, atrodo tarsi sukurtos specialiai šiam laikui Lietuvoje. Spektaklyje su humoru rodomos meilės ir neištikimybės temos ir intrigos. "Figaro vedybos" beveik penkerius metus gulėjo ant J. Miltinio dramos teatro vadovo stalo - vis kas nors trukdė scenoje veikalui atsirasti. Bet šiemet, švenčiant režisieriaus J. Miltinio jubiliejų, buvo tinkama proga pjesę parodyti visuomenei. Spektaklį lydėjo muzikiniai fragmentai iš Rossini operos "Sevilijos kirpėjas". Pagrindinis Figaro vaidmuo buvo patikėtas aktoriui Almantui Vaišniui. Kiti artistai buvo Albinas Kėleris, Ligita Kondrotaitė, Asta Preidytė, Rimantas Jovas, Laimutis Sėdžius, Rudolfas Jansonas, Petras Kezys, Julius Tamošiūnas ir jaunesnieji vaidintojai.

Alternatyvi kultūros paveldo komisija prašo bažnytinės ir politinės valdžios vyrų asmenine atsakomybe apsaugoti nuo sudarkymo vieną iš seniausių Lietuvos katalikų šventovių - unikaliomis bizantinėmis freskomis garsėjančią Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčią. Išplatinto kreipimosi autoriams - įvairių visuomeninių organizacijų atstovams - ypatingą nerimą pirmiausia kelia Trakų bažnyčioje atrastų unikalių XV amžiaus freskų likimas. Neseniai bažnyčioje aptiktos Bizantijos stiliaus freskos, sukurtos Vytauto Didžiojo laikais, neturi analogų Lietuvoje ir pagal vertę yra lyginamos su Liublino pilies Švč. Trejybės koplyčioje išlikusia sienų tapyba, užfiksavusia vienintelius autentiškus karaliaus Jogailos atvaizdus. **Toliau tyrinėjant Trakų bažnyčios sieninę tapybą tikimasi atrasti vienintelį autentišką Vytauto Didžiojo atvaizdą, tapytą valdovui dar esant gyvam.**

Trakų bažnyčią numatyta restauruoti iki 2009 m., kai bus minimas jos 600 metų jubiliejus. Laiko ir negandų ne kartą nio-

Pianistas Kasparas Uinskas, kurio koncertus rengia LR ambasada Washingtone, Kultūros ministerija ir Lietuvos institutas, sausio 20 d. koncertavo PL centre Lemonte. Jo koncertai vyksta garsiausiose pasaulio koncertų salėse ir su simfoniniais orkestrais New Yorke, Berlyne ir Londone.

kota Trakų bažnyčia išsaugojo apie 500 vertingų sakralinės dailės ir architektūros kūrinių. 2007 metų vasarą šioje bažnyčioje kartu su kardinolu A. J. Bačkiumi apsilankęs prezidentas V. Adamkus pažymėjo, kad Trakų gotikinėje bažnyčioje surastos freskos yra nacionalinės reikšmės atradimas, todėl būtina sudaryti jų tyrimo, eksponavimo ir išsaugojimo programą.

Lietuvos dramos teatre pristatytas didžiausias Lietuvos kraštovaizdžio fotografijų iš paukščio skrydžio albumas "Neregėta Lietuva". Fotografijų albumo pristatyme dalyvavo ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas, žinomi visuomenės veikėjai, žiniasklaidos atstovai.

LGITIC

DIDYSIS 2008 METŲ ĮVYKIS - XIV MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

Keturioliktasis Mokslo ir kūrybos (MKS) simpoziumas įvyks 2008 m. lapkričio 27-30 d., Padėkos dienos savaitgalio metu, Čikagoje. Kaip ir pradedant Šeštuoju MKS, numatoma, jog šiame – keturioliktame - be mūsų pačių, JAV ir Kanados lietuvių mokslininkų, dalyvaus nemažas skaičius prelegentų iš Lietuvos ir taip pat gausiai prisidės neseniai iš tėvynės išvykę Australijos, Azijos, Sibiro, Rusijos, Pietu Amerikos, Vidurio bei Vakarų Europos lietuviai mokslininkai.

Nuo kuklios pradžios 1969 metais Mokslo ir kūrybos simpoziumas, inicijuotos JAV Lietuvių Bendruomenės bei išeivijos lietuvių mokslininkų, išaugo į palyginti didžiulį renginį, kuriame dalyvauja arti 300 mokslininkų ir lietuvių tautos kultūros darbuotojų. Šis XIV Mokslo ir kūrybos simpoziumas įvyks Lietuvos valstybės tūkstantmečio ir 40 metų MKS sukaktuvių išvakarėse.

XIV MKS sieks įgyvendinti šiuos tikslus: 1. galimybę susiburti plačiai pasaulyje pasisklidusiems lietuviams mokslininkams tautiniu pagrindu; 2.pasidalinti moksliniais ir kultūriniais pasiekimais; 3. skatinti dalyvauti bendrose mokslo programose; 4. puoselėti lietuviybės sąmoningumą bei siekti, kad jie per savo pasiekimus pasaulyje garsintų Lietuvos vardą; 5. palaikyti glaudesnius ryšius su Lietuvos mokslo bendruomene, užsienyje gyvenamo krašto lietuvių bendruomenėmis, taip, kad jie

aktyviai dalyvautų šių organizacijų veikloje; 6. sužadinti norą sugrįžti į Lietuvą ir dirbti jos naudai.

MKS mokslo ir kūrybos pasaulyje tai unikalus lietuvių išeivijos renginys, neturintis paralelių tarp užsienio šalyse gyvenančių kitų tautybių, ypač, kad jis kilęs pavienių žmonių iniciatyva. MKS metu atsinaujina vieni kitų pažinimas ir jų pasiekimų įvertinimas lietuviškoje aplinkoje.Tai ypač svarbu ateinančioms lietuvių išeivių kartoms bei pačios Lietuvos suvokimui, kokia turtinga ir ypatingai gili yra jos tautiečių mokslinė bei kūrybinė bazė. Simpoziumai yra visiems lietuviams mokslininkams ir kultūros darbuotojams prieinami, visi gali turiningai prisidėti prie lietuvių mokslinio, kultūrinio bei visuomeninio gyvenimo raidos.

Keturioliktasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas vėl sudarys progą išgirsti apie daugybę nuostabių ir svarbių darbų, atliekamų lietuvių mokslininkų užsienyje ir Lietuvoje. Taip pat bus gera galimybė gvildinti naujai iškylančias problemas, pvz,. masinę jaunuomenės emigraciją į Vakarus; protų nutekėjimo nuostolius (o gal net ir tam tikrą to naudą); komunikacijos priemonių įvairumą ir jų įtaką susižinojimui, bendravimui ir švietimo ugdymui; globalizacijos grėsmę tautinėms kultūroms; pilietinės visuomenės išsivystymą; Lietuvos ir išeivijos lietuvių vieni į kitus požiūrius; sveikatos apsaugą; išky-

lančias energetikos problemas, uždarant Ignalinos antrąjį bloką; Lietuvos energetinius išteklius ir jų gaunamumo pastovumą; aplinkosaugą ir klimato pasikeitimų įtaką; socialogines problemas – alkoholizmą, narkomaniją, savižudybes, agresyvumą; svetimtaučių imigraciją, daugiapilietybės klausimus; lietuvių kultūrinį paveldą JAV ir t.t.

Kaip ir visada, būsimasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas suteiks progą ne tik pasidalinti ir pasidžiaugti lietuvių tautos kūryba bei pasiekimais, bet ir pažvelgti į iškylančias problemas iš kelių perspektyvų, iš žmonių, turinčių daugybės kraštų ir net žemynų patirtį. Tai laikas svarstymams ir diskusijoms apie naujas išeivijos bendruomenių struktūras, besivystančias įvairiuose pasaulio kraštuose, bet taip pat bendromis jėgomis ieškant priežasčių ir supratimo padėti Lietuvai rasti atsakymus į ne vieną ją slegiantį rūpestį.

Mokslo ir kūrybos simpoziumo organizatoriai laukia gausaus lietuvių mokslininkų ir kultūros darbuotojų prisidėjimo su paskaitomis iš jų veiklos šiose srityse bei plataus tautiečių atsilankymo šiame renginyje. Jis bus taip pat pajavairintas nauja dailės bei meno paroda, plataus spektro muzikinių talentų pasirodymais. Informacija apie numatoma programą, kvieslys, kur ir kaip registruotis, bus netrukus paskelbta išeivijos spaudoje ir elektroninėje žiniasklaidoje.

Danutė Bindokienė

Lietuvoje 1955 m. buvo įteisintas abortas. Kasmet lapkričio 23-iają prisimenama ši mūsų tautai skaudi data - minima Negimusio kūdikio diena. Domeikavoje, Lietuvos kankinių bažnyčioje, negimusio kūdikio laidotuvėms vadovauja kun. Robertas Gedvydas Skrinskas. Buvo skambinama varpu 52 kartus, prisimenant aborto įteisinimo metus Lietuvoje. Po pamaldų šventoriuje prie tautodailininko Adolfo Teresiaus sukurto koplytstulpio buvo palaidoti negimusio kūdikio palaikai. Vėliau Domeikavos gimnazijoje vyko paskaitos apie aborto žalą mūsų tautai.

XXI amžius

KAIP KURTINIAI PER VESTUVES

Algimantas Zolubas

Lietuvos Seimas, Vyriausybė ir verslininkai taip įsisiautėjo dėl naujos atominės elektrinės (AE) statybos bei tokios statybos partnerystės, kad pamiršo atsakyti į klausimą, ar tikrai tokia AE Lietuvai reikalinga. Pamiršo ir anuomet, kai buvo sprendžiamas senosios AE uždarymo reikalas, buvusio premjero Algirdo Mykolo Brazausko užtikrinimą, kad Lietuva gali apeiti ir be AE. Nekreipiamas dėmesys nei į iškilų mokslininkų patarimus, juolab neatsižvelgiama į visuomenės nuomonę. O reikalas vertas tautos referendumo. Pamiršo alternatyvas - atsinaujinančių energijos šaltiniu plėtrą, biokurą, geotermine energiją ir energijos taupymą (dabar energija nedovanotinai švaistoma).

Nei valstybė, nei privatus verslas Lietuvoje nepajėgūs sukurti ir valdyti stambių pramonės objektų (bankrutuoja arba nuostolingai parduodami). Kai

mūsų valstybė įsivelia į partnerystę, dėl patirties stokos ir aukšto korupcijos lygio lieka partnerių apmulkinta.

Lietuvos valstybė neturi patirties ir nemoka prekiauti, todėl pelnas atitenka kitiems. Išmintingiau būtų pirkti el. energiją. Kam pirkti ir išlaikyti, neturint tinkamų ganyklų (savo urano, atominio kuro atliekų saugyklų), karvių bandą, jei pieno kelių litrų tereikia?

AE Lietuvoje - keliais atžvilgiais pavojingas monstras (kupra tautai).

Pavasariop stambiausi vištinių šeimos miškų paukščiai kurtiniai kelia vestuves, kurie per savo ritualinį šnypštimą nieko nebegirdi. Medžiotojai tuo metu juos vieną po kito sėkmingai šaudo. Panašus ritualas vyksta Lietuvoje, kurio naudą, neabejotinai, kiti gaudys; koks prancūzas ar rusas iš jo jau laukia gardaus atominio kurtinio kšnio.

VILNIUJE ATLIKTI SEPTYNIŲ RAGENŲ PERSODINIMAI

Vilnius, sausio 16 d. (ELTA). Per savaitę prieš Naujuosius metus ir savaitę po jų Santariškių klinikų medikai atliko net penkias, o praėjusią savaitę dar dvi ragenų persodinimų operacijas, sugrąžinusias sunkiems ligoniams regėjimą.

Šių metų sausio 9-10 dienomis Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikoje medikų grupė, vadovaujama doc. Rimvydo Ašoklio, atliko du ragenos persodinimus 17 metų mergaitei ir 38 metų moteriai.

Pasak doc. R. Ašoklio, abi operacijos pavyko sėkmingai, pacientės jau išrašytos

ambulatoriniam gydymui į namus.

"Galima sakyti, kad ragenų persodinimai šiek tiek pajudėjo iš savotiško sąstingio. Tačiau mūsų medikai pajėgtų atlikti daug daugiau operacijų, deja, ragenų aukotojų dar vis labai trūksta", - teigė R. Ašoklis.

Nacionalinio persodinimo biuro duomenimis, 2007-aisiais buvo atlikti 39 ragenų persodinimai. Ragenų aukotoju tapo ir jauniausias praėjusių metų aukotojas - dvejų metų berniukas, kurio netekę tėvai priėmė sprendimą ir padovanojo regėjimą dviem ligoniams.

LGITIC

LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINIS KONSULATAS ČIKAGOJE
CONSULATE GENERAL OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA
IN CHICAGO

2008-01-14

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje skelbia atranką
generalinio konsulo padėjėjo (-os) pareigoms užimti

Pagrindinių pareigų apibūdinimas:

1. Generalinio konsulo padėjėjo funkcijos viešųjų ryšių, ekonomikos, mokslo ir švietimo, kultūros, turizmo ryšių tarp Lietuvos ir JAV klausimais;
2. Informacijos rinkimas ir apibendrinimas apie Čikagos miesto, Illinois bei aplinkinių valstijų verslo organizacijas, kultūros ir švietimo bei mokslo institucijas;
3. Bendros informacijos teikimas telefonu ir raštu;
4. Dalyvavimas rengiant įvairius generalinio konsulato renginius, vizitus bei kultūrinius projektus.

Reikalavimai: Turėti leidimą dirbti JAV, gerai mokėti lietuvių ir anglų kalbas, mokėti naudotis pagrindinėmis kompiuterinėmis programomis bei duomenų bazėmis, gebėti bendrauti ir savarankiškai organizuoti darbą, būti kūrybiškam, darbščiam, mandagiam ir pareigingam. Rekomendacijos būtų privalumas.

Kita: Planuojama, kad su atrinktu kandidatu (-e) 2008 m. balandžio mėn. (data dar gali keistis) bus pasirašoma darbo sutartis bandomajam laikotarpiui iki 2008 m. pabaigos, kuri gali būti pratęsta.

Prisistatymo ir motyvų dirbti generaliniame konsulate laiškus, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei statusą JAV patvirtinančių dokumentų kopijas ir spalvotą nuotrauką (darytą ne ankščiau nei prieš pusę metų) prašome atsiųsti iki 2008 m. vasario 4 d. (ant voko pažymėkite Atranka) adresu: Consulate General of the Republic of Lithuania, 211 East Ontario Street, Suite 1500, Chicago, IL 60611.

Dėl papildomos informacijos galite kreiptis: info@konsulatas.org

Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje informacija

RENGINIŲ KALENDORIUS

SAUSIO 26 d., šeštadienį, Ateities klubas rengia Dainavos vyrų vieneto koncertą.

KOVO 9 d., rengiami pietūs Dievo Motinos parapijoje padėti Lietuvos beglobiams vaikams. Ruošia “Vaiko vartai į mokslą” globėjos.

KOVO 30 d., sekmadienį, Atvelykio stalas Dievo Motinos parapijoje. Rengia vyr. skaučių “Židinyš”.

KOVO 30 d., sekmadienį, 11:30 v.r., Atvelykio vaišės Šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 19 d., šeštadienį, “Exultate” choro 25-mečio banketas.

GEGUŽĖS 11 d., 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 26 d., 8:30 v.r. - Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, šv. Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

RUGSĖJO 14 d., nuo 11:30 v. ryto - Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Hall
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

(Atkelta iš 7 psl.)

MIRĖ JUOZAS GIEDRAITIS

je. Jo pastangomis inkorporuota Ateitininkų Federacija ir Lietuvių Bendruomenė. 1961 m. persikėlė į Northport, NY, ir įsijungė į New Yorko lietuvių veiklą.

Nuo 1970 metų Lietuvos ūkininkų sąjungai atstovavo VLIKo taryboje. Ypač išvystė kūrybingą veiklą Tautos fonde, kuris pasauliniu mastu telkė lėšas VLIKo veiklai finansuoti. 1978-1991 metų laikotarpiu, pirmininkaudamas TF valdybai, sukaupe per 5 milijonus dol. aukų. Nuo 1978 m. be pertraukos TF taryboje yra ėjęs įvairias pareigas, o nuo 1993 - tarybos pirmininkas.

Aktyviai reikėsi ir kitų organizacijų veikloje tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje. Jis ateitininkas nuo 1922. Vytauto Didžiojo universitete "Vytauto" klubo vicepirmininkas, 1935 pirmininkas; šaulys nuo 1927 metų;

VDU Teisių fakulteto būrio valdyboje 1935 m.; Lietuvos ūkininkų sąjungos narys nuo 1931. Nuo gimnazijos laikų bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje. Dirbdamas "Royal" firmoje Hartforde, jis sudarė rašomosios mašinėlės lietuvišką raidyną, kurį vėliau pritaikė ir vokiečių "Olympia" mašinėlėms. Per savo įkurtą prekybos firmą "Sparta" jis platino tas mašinėles (apie 2000) visame laisvajame pasaulyje.

Su žmona dr. Leonilda Svilaite užaugino ir išmokslino sūnų Rimantą, gimusį 1943 m. Kaune, ir dukrą Aldoną, gimusią 1951 m. Hartford, CT. Stipriai rėmė įvairius fondus, organizacijas ir spaudą. Taip pat Juozas Giedraitis buvo nuoseklus krikščioniškosios demokratijos Lietuvoje rėmėjas, į šią paramą įdėjęs nepaprastai daug širdies, jėgų ir finansų.

LR Prezidentas Valdas Adamkus 2001 metų Vasario

LAIŠKAI

ŠVENTĖS, ŠVENTĖS - KURIOS ŠVENTESNĖS?

Visi švenčių laukė, visiems šventės patiko, jaunimui ir seniems ir turtuoliams ir beturčiams nes šalia sąvartynų šventės būna turtingesnės, daugiau ir didesnių, riebesnių likučių nuo puotų stalo būna ir šaltoje lūšnoje lyg šilčiau.

Šventos Kalėdos jau pamirštos ir nauji Metai lieka praėjus dienoms bėgant žaibo greičiu. Lietuvos jaunimas apie šventes: visi kaip vienas patenkinti šventėmis, nesvarbu kodėl šventės minimos, kokia švenčių reikšmė, svarbu buvo gerai "pašvęsti". O švęsta buvo visaip ir kaip tik išmanoma mandriau pralenkiant visus... "Kai visi nuėjo poilsui gerai pavalgę ar atsigėrę, mes šventėme iki parųčių, aušros kol nuo stalo atsikelti negalėjome", taip ir panašiai kalbėjo jaunimas.

Klausiu: "dabar reikės ilgai laukti iki kitų švenčių, ar nebus nuobodu? Šventos Velykos bus tik kovo 23 d., o prieš tai bus dar Vasario 16, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena, kaip tą šventę švęsite?" "Tamstelę, mes švęsime švento Valentino dieną 14 vasario, ketvirtadienį, nešime savo merginoms dovanas, jos mums, šoksime, pasižadėsime būti vieni kitiems ištikimi, linksminsimės iki penktadienio ryto. Suprantate, kad penktadienį niekas neis į mokyklą, ilsėsime". "Pailsėję šeštadienį ar švęsite Vasario 16 dieną?" - klausiu. "Neįdomu, nieko nereiškia, istorijos mokytojas dažnai primena, kad 50 metų bendravimas su rusais buvo 50 aukso metai Lietuvai?" Šiurpas nukrėtė mane.

Atskuba šventos Velykos, krikščionys prisimins Kristaus nužudymą su širdgėla, prisimins Jo kilnius mokymus: "Mylėk savo artimą kaip pats save, atleisk savo priešui, atskuk kitą žandą savo skriaudikui..." Kilnūs mokymai, bet ar visi, ar daugelis, ar pusė ar tik maža dalelė žmonijos laikosi tų kilnių mokymų? Iš senovės istorijos, ir iš ne taip senų, iš šių dienų įvykių, kurie bus rytojaus istorija, matome, kad dauguma žmonijos nesilaiko tų kilnių nuostatų, pamokymų ne tik kasdieniniai žmogeliai, ubagai, turtuoliai, net tautų vadai save keliantys tiesiai į dangų, fanatiškai garbinančius sa-

16-osios proga už nuopelnus Lietuvai apdovanojo Juozą Giedraitį DLK Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu. Jį jam įteikė LR generalinis konsulas dr. Riman-tas Morkvėnas 2001 m. gegužės 12 d. TF 27-tojo metinio narių susirinkimo metu.

vo kraštą, keliančius virš dangaus, tie vadai viena burnos puse skelbia dažnus pasikalbėjimus su Tėvu danguje, o kita burnos puse duoda įsakymus žudyti...

Nuostabus sutvėrimas žmogus: Kristaus mokslų mokytojai moko vien tik gero, dauguma mokinių mokslų nevykdo. **Lietuvos mokyklose dar ir šian-dien yra okupanto paruošti istorijos mokytojai garbinantys komunizmą, okupaciją, žemina ir niekina Lietuvos laisvę, už laisvę žuvusius, ištremtus.** Jaunimas švęs savotiškai Didįjį Šeštadienį iki Sekmadienio - šventų Velykų ryto, Velykų popietėje atsigavę tęs šventę iki vėlumos... Be poterėlio.

Nuostabus tas Dievo sutvėrimas žmogus, per 2000 metų neprigijo Kristaus mokslai, per 18 Lietuvos nepriklausomybės metų rusų agentai dirba žalin-gą darbą Lietuvai nuodydami jaunimo supratimą ir meilę sava-i tėvynei.

Prabėgs šventos Velykos, prabėgs daug Valentino dienų ir Nepriklausomybės atgavimo sukačių o ar mes būsime geresni krikščionys, geresni tautos žmonės, geresni patriotai? Gal ne, nesimato geresnio rytojaus, nesimato auštančio patriotizmo nes nėra kam sukelti, uždegti krikščioniškus jausmus, nėra kas užžiebtų patriotinę kibirkštį, tie patys rusiškos istorijos mokytojai, vadovėliai sudaryti ne patriotiškam auklėjimui ir kol mūsų vadai nesusipras kur eina mūsų jaunoji karta iš kartos, kol nesupras, kad tautiškas ir religinis auklėjimas prasideda ne nuo septintos klasės, bet nuo lopšelio su pirmomis dainelėmis, pasakomis ir pirmų vaikų darželio dienų, tol mūsų tauta nebres krikščioniškai ir tautiniai susipratusi.

Algis Virvytis, Boston, MA

DIRVAI AUKOJO

Los Angeles Lietuvių tautiniai namai, CA	250
G.Siliūnas, Flushing, NY	72
A.Puteris, Toronto, CAN	65
B.Balčiūnas, Annapolis, MD	50
J.Stankūnas, Juno Bch., FL	50
A.Velička, Chicago, IL	50
J.Ardys, Fairview, PA	45
D.Bulgariš, New York, NY	45
N.Juškėnas, Cleveland, OH	45
A.Lukas, Dearborn, MI	45
K.Civinskis, Brecksville, OH	30
E.Trečiokas, Riviera BCH., FL	25
V.Gilys, Sun City, CA	22
P.Švarcas, Oceanside, CA	22
V.Brakas, Willoughby, OH	20
I.Jansonas, Osterville, MA	20
A.Pažiūrienė, Oak Park, CA	20
A.Rukšėnas, Wlby. Hills., OH	20
K.Damijonaitis, Deerfield, IL	15
D.Jurgutis, W.Bloomfield, MI	15
K.Laskauskas, Baltimore, MD	15
A.Sandargas, Clermont, FL	15
J.Balsys, Carlsbad, CA	10
S.Jakubauskas, Holiday, FL	10
V.Jankus, Delran, NJ	10
L.Kapeckas, Hartford, CT	10
V.Misiūnas, Clark, NJ	10
M.Prikockis, Warrington, PA	10
V.Shimkus, Dalton, PA	10
J.Vėlyvis, N. Adams, MA	10
I.Grigaliūnas, Oceanside, CA	7
A.Barulis, Brockton, MA	5
R.Case, Sacramento, CA	5
B.Palski, Sun City Ctr., FL	5
V.Senuta, Brockton, MA	5
J.Siupinys, Cleveland, OH	5
H.Vaitaitis, Old Saybrook, CT	5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

STEAM PROFESSIONALS, INC.

Valome kilimus ir baldus

Šventinė
Nuolaida
10%

Naujausia technika White Magic 1200pro
www.whitemagic.com

Paruošti specialistai
Kokybiškas valymas
Neapsivilsite mus iškvietę

Galite pasinaudoti 10% nuolaida Pensininkam ar Veteranam

Skambinkite 216 - 299 3005

Gintaras Baltrūnas savininkas

Siūlome kainas su specialia nuolaida

2 kambariai 65 dol. dabar 50dol.
3 kambariai 95 dol. dabar 70dol.
5 kambariai 155 dol. dabar 110dol.

fotelis 45 dol. dabar 35 dol.
dvivietė sofa 55 dol. dabar 45 dol.
trivietė sofa 65 dol. dabar 55 dol.

Pridėkite kitą kambarį tik už 20 dol.

Valome ir mobilius namus ir laivas kreipkitės dėl kainos
Už atliktą valymą 10% nuo sąskaitos skirsime Lietuvių Bendruomenei

SPORTAS

LIETUVIO REZULTATYVUMO
REKORDAS NBA – 41 TAŠKAS

41 tašką pelnė bei rezultatyvumo rekordą per savo karjerą Šiaurės Amerikos Nacionalinėje krepšinio lygoje (NBA) pasiekė Linas Kleiza, o sausio 17 d. lietuvio Denver "Nuggets" klubas namuose 120:109 (31:28, 30:31, 37:29, 22:21) nugalėjo Utah "Jazz" krepšininkus.

Sėkmingiausiai aikštelės šeimininkų gretose žaidęs Lietuvos krepšininkas po krepšiais atkovojo 9 bei perėmė 1 kamuolį, atliko 2 rezultatyvius perdavimus, dukart suklydo bei surinko 3 pražangas. Starto penkete žaidęs L. Kleiza per nepilnas 42 minutes (41:40) pataikė 4 tritaškius iš 8, 9 dvitaškius iš 13 bei realizavo 11 baudų metimų iš 14.

28 taškus į svečių krepšį įmetė Allen Iverson (9 rezultatyvūs perdavimai), 23 - Carmelo Anthony, 13 - J.R. Smith, 8 -

Marcus Camby (24 atkovoti kamuoliai ir 11 blokuotų varžovų metimų).

"Jazz" gretose sėkmingiausiai rungtyniavo Deron Williams (23 tšk.), Carlos Boozer (18 tšk. ir 11 sugriebtų kamuolių), Mehmet Okur bei Kyle Korver (po 16 taškų).

"Nuggets" krepšininkai su 23 pergalėmis ir 15 pralaimėjimų Vakarų konferencijos Šiaurės Vakarų pogrupyje tebėra antri, o "Jazz" (22/18) klubas šiame pogrupyje užima trečiąją vietą.

"Aš pelniau 40 taškų per aukščiausio lygio varžybas, kokios tik gali būti, - po įspūdingo pasirodymo per mačą su Jutos "Jazz" kalbėjo Denver "Nuggets" puolėjas Linas Kleiza. - Tai buvo ypatingas vakaras. Atsiminsiu jį visą likusį gyvenimą".

Ankstesnis L. Kleizos re-

zultatyvumo rekordas buvo 29 taškai, o per mačą su "Jazz" jam užteko 2 kėlinių, kad surinktų 27 taškus. "Jau tada supratau, kad tai bus ypatinga naktis", - pripažino puolėjas.

"Jis porą kartų lengvai pelnė taškus, o po to krepšys jau atrodo didesnis. Jis sužaidė puikias rungtynes, tikėkimės, kad taip rungtyniaus ir toliau", - komandos draugą gyrė garsus Allenas Iversonas.

Likus žaisti kelias sekundes, L. Kleiza stojo mesti baudos metimų. Arenoje kilo didžiulės ovacijos, o abu metimus pataikęs lietuvis pelnė paskutinius savo komandos taškus.

Linas Kleiza tapo daugiausiai taškų per vieną mačą NBA pelnysiu lietuviu. 41 taškas - naujas lietuvių rezultatyvumo elitinėje lygoje rekordas. Iki šiol rezultatyviausių lietuvių titulą dalijosi Žydrūnas Ilgauskas (35 tšk., 2005 m.) ir Šarūnas Marčiulionis (35 tšk., 1992).

balsas.lt

Geriausiu 2007-ųjų Lietuvos sportininku išrinktas krepšininkas Ramūnas Šiškauskas buvo pagerbtas iškilnėse Lietuvos operos ir baleto teatre ir apdovanotas kilogramu aukso.

LIETUVIAI UŽSITIKRINO
TARPTAUTINIO BOKSO
TURNYRO VENGRIJOJE
BRONZOS MEDALIUS

Į tarptautinio vyrų bokso turnyro "Bocsai Cup" Vengrijoje pusfinalius iškopė bei mažiausiai bronzos medalius užsitikrino Lietuvos olimpinės rinktinės kandidatai, besiruošiantys dalyvauti (vasario 24 - kovo 2 d.) Peskaroje (Italijoje) vykstančiame atrankiniame turnyre į Pekino (Kinija) vasaros olimpinės žaidynes.

Svorio kategorijoje iki 64 kg Egidijus Kavaliauskas aštuntfinalyje aiškia persvara nugalėjo Vengrijos boksinkerą, ketvirtfinalyje kovoje taškais įveikė Vokietijos atstovą bei dėl vietos finale kovos su prancūzu. Vilnietis (81 kg) Vladimiras Milevskis kuris aiškia persvara sutriuškino Izraelio boksinkerą bei taškais privertė pasiduoti Alžyro atstovą. Aurimas Naudžius (60 kg) taškais pasiekė pergalę prieš latvi, o sunkiasvoris (91 kg) kaunietis Vitalijus Subačius ketvirtfinalyje buvo pranašesnis už Bosnijos ir Hercegovinos boksinkerą.

RIČARDO BERANKIO PERGALĖS

Sėkmingai Floridoje vykstančio ITF serijos "F2 Futures" teniso turnyro vienetų varžybose startavo Ričardas Berankis.

Sausio 16 d. septyniolikmetis Lietuvos tenisininkas pirmajame rate 6:0, 4:6, 7:5 įveikė serbą Filipą Krajoničią-Piškovičią ir pateko į aštuntfinalį. Vėliau 706-ąją vietą ATP klasifikacijoje užimantis septyniolikmetis Lietuvos tenisininkas aštuntfinalyje 6:4, 6:4 nugalėjo penktąjį įvertinimą turėjusį prancūzą Clement Morel (ATP - 457) ir pateko į ketvirtfinalį. Ketvirtfinalyje R. Berankio varžovu bus amerikietis Alexander Domijan, aštuntfinalyje 6:3, 6:7 (5:7), 6:3 privertęs pasiduoti ketvirtąjį pagal skirstymą prancūzą Vincent Millot. Teniso turnyro Floridoje prizų fondą sudaro 10 tūkst. JAV dol.

Tenisininko Ričardo Berankio treneris Remigijus Balžekas

Olimpinį kelią lapį jau turintis kaunietis Daugirdas Šemiotas (81 kg) ketvirtfinalyje 8:6 nugalėjo Vokietijos sportininką.

kartu su Lietuvos teniso sąjungos prezidentu Liutauru Radzevičiumi sausio mėnesį apsilankė Lietuvos Vyriausybės rūmuose, kur padėjo už paramą. LTS prezidentas patvirtino, kad priimtas strateginis sprendimas R. Berankiui daugiau nebežaisti jaunių turnyruose.

Pernai LR Vyriausybė parėmė perspektyvų tenisininką, kuris tapo planetos jaunių (iki 18 metų) reitinge pirmuoju, 140 tūkst. litų „Ričardo vežimas jau važiuoja. Dabar paramos reikia ir kitiems talentams“, – teigė R. Balžekas, turėdamas galvoje pirmiausia kitą šiaulietę Ivetą Dapkutę, pernai laimėjusią pasaulio jaunučių (iki 14 metų) pirmenybes, rašo Lietuvos rytas.

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNIONSAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204